

tribuna

LIST SLOVENSКИH ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana,

28. X. 1964

Številka 23

OB PRVI TRIBUNI „ČAS IN SVET“

Prav je, da prvi letošnji tribuni Čas in svet, razgovoru o temi ZK pred VIII. kongresom, ki je bil preteklo sredo v SN, posvetimo nekoliko več pozornosti kot običajno, tako zaradi pomembnosti teme kot zato, da ob tej priložnosti spregovorimo tudi o sami zamisli tribune Čas in svet in njenem mestu v dejavnosti ZS.

Tribuna Čas in svet naj bi bila ena od množičnih oblik dela ZS. Ankaranski seminar je na podlagi izkušenj iz lanskega leta menil, da je treba v nadaljnjem razvoju ZS dati večji poudarek na množičnih oblikah dela, ne da bi pri tem seveda zanemarili tako operativno delo ožjih študentskih vodstev kot poglobljeno obravnavanje raznih problemov v manjših skupinah, študijskih grupah in podobno. Množične oblike dela naj bi bile ena od poti k preraščanju sedanje odtujenosti vodstev od študentov in njihovih preokupacij oziroma le-teh od problematike, s katero so se vodstva doslej ukvarjala. Kajti očitno je, da bodo »množične oblike dela« množične le, če bodo zajele in posegle v tisto problematiko, ki resnično zaposluje miselnost mnogih študentov, pa naj si bo to problematika univerze ali študija ali širše družbeno dogajanje, mimo katerega študenti ne morejo, ne da bi si zastavljali vprašanj in iskali odgovore nanje.

Čas in svet naj bi bil tribuna za obravnavanje pomembnejših širših družbenih vprašanj. Njena funkcija naj bi se gibala v razponu od zadovoljevanja zanimanja za določene pojave od omogočanja izražanja zavzetosti za njihovo reševanje in eventualnega konkretnega prispevanja k temu. Vse troje je sicer vedno povezano, vendar z različnim poudarkom na enem ali drugem aspektu, odvisno od problematike. Zato bi na tribuni tudi ločili dva načina obravnave, čeprav je meja med njima težko ostro začrtati.

Prvi je diskusija o določeni temi, kjer bi imel vsak enako možnost diskutirati. Da bi bila diskusija na višjem strokovnem nivoju ali da bi bili neposredneje seznanjeni z obravnavano problematiko ter z diskusijo tudi učinkoviteje vplivali na njeno reševanje, bi povabili

na tribune strokovnjake za obravnavana vprašanja ali ljudi, ki na tistem področju delajo in so zanj odgovorni. Povabljeni bi se vključevali v diskusijo kot enakopravni člani diskusije. Drugi način je razgovor s povabljeni, ki bi imel v večji meri informativen značaj. Čeprav bi tudi tu preko vprašanj, nasprotujočih mnenj in tako dalje, prišla do izraza mnenja in težnje ostalih udeležencev. Prvi način je nedvomno boljši, toda tudi težji in zahteva skrbnejših priprav (ki bi jih lahko dosegli s predhodnimi ožjimi študijskimi skupinami), sicer se lahko izrodi v izživljanje »večnih« diskutantov ali pa se sam zreducira na »vi sprašujete — mi odgovarjamo«.

Razgovor o ZK pred kongresom, v katerem so sodelovali tovariš Drulović, predsednik ideološke komisije CK ZK Srbije, tovariš Požar, predsednik ideološke komisije OK ZKS Maribor in tovariš Ribičič, član IK CK ZKS, je po obliki ostal v okvirih razgovora, vendar so mnoga vprašanja, tako predhodna, ki jih je povabljenec poslalo predsedstvo, kot tista na samem razgovoru, presejala informacijski nivo.

Razgovor, čeprav je bil polnoči, seveda ni mogel zajeti vse problematike, s katero se bo ukvarjal VIII. kongres in o kateri se zdaj vodijo bolj ali manj ostre diskusije (ureditev gospodarskega sistema — dilema med nadaljnjim napredovanjem v samoupravnih odnosih ali ponovna okrepitev gospodarskega centralizma in etatizma; nacionalno vprašanje — ki je sicer načelno rešeno, toda prav v zvezi z vprašanji gospodarskega sistema in ekonomskih odnosov sploh, doživlja nove manifestacije; problematika kulture in znanosti; SFRJ in ZK v mednarodnem delavskem gibanju).

Osrednja tema razgovora je bil odnos država — ZK — samoupravljanje. Moto in osnovni refren razprave je bil, da ZK ni, neče biti in ne more biti, če bi to tudi hotela. Sila nad družbo, izven družbe, — da se v njej prav tako odražajo vsi tisti premiki in nasprotja, ki pretresajo družbo, saj so komunisti zapleteni v mrežo istih interesov in procesov kot vsi

ostali občani. Osnovna odlika ZK ni kakršnakoli idealizirana nezmotljivost, imunost njenih članov za privatne in skupinske interese, toda je avtomatično varuh splošnih družbenih koristi — temveč zavesten napor, da stalno, na vseh nivojih išče tisto, kar je skupno, kar je v danem času resnični širši družbeni interes. Če gledamo s tega, stvarnega gledišča, na razne razprave, na primer o demokratičnem centralizmu, se nam marsikaj prikaže povsem drugače kot ob abstraktnih razpravah o principih kot takih. Zahteva, da se manjšina podredi sklepu večine, nižji in ožji forum višjemu in širšemu, je popolnoma neustrezna z vidika osebne odgovornosti, avtentičnosti, dvomljive vrednosti z vidika resnice oziroma pravilnosti večinskega ali manjšinskega mnenja, je pa edino zagotovilo (pred prakso), da bo določena organizacija zavzela stališče, ki ustreza širšim družbenim koristim, ne pa se razbila ob nasprotujočih si grupnih interesih. Ljudje pač težijo predvsem po uveljavljanju svojega interesa in komunisti apriori tu (žal) ne morejo biti izjeme.

K temu osnovnemu tonu razprave je prispevalo že samo dejstvo prisotnosti članov najvišjih vodstev ZK na razgovoru. Stvarna vloga in značaj Zveze komunistov, ki je vsakomur očitna ob delovanju komunistov v podjetju, šoli, občini, podlega namreč vedno večji fetišizaciji in mistifikaciji, čim bolj se odmikamo od nivoja, kjer so člani Zveze komunistov v stalnem stiku z nečlani, k čim višjim forumom gremo. Ta mistifikacija se potem izraža tako v slepem zaupanju, v »verji«, v »tovariši z okraja, republike itd.«, kakor v tem, da se jih predstavlja kot »oblastnike« ali celo predstavnike nekega »izven družbe obstoječega subjekta«, namesto da bi tudi v njih videli ljudi z določenimi družbenimi funkcijami in takimi ali drugačnimi osebnimi lastnostmi. Seveda se podobno dogaja tudi v obratni smeri — da »višji forumi« pogosto gledajo na ljudi kot na nekega posebejnega »našega delovnega človeka«, z vsemi zaželenimi lastnostmi ali pa jih imajo za objekte svojega varuštva.

Prav podobni neposredni kontakti, kot je bil razgovor v SN, najhitreje privedejo do odprave takih pojmovanj. Zlasti še, če se povabljeni potrudijo (kot so se tokrat), da s prizadetim in osebno zagretim odgovarjanjem ustvarijo čim neposrednejši, res pogovorni od-

Nadaljevanje na 2. strani

Nadaljevanje s 1. strani

nos z ostalimi udeleženci. Čeprav ni so povsem zadovoljivo in izčrpano odgovorili na vsa vprašanja, predvsem na njihove teoretične aspekte, so pa po drugi strani zato prikazali mnoge, za nas nove ali pozabljane praktične plati obnavanih problemov.

Razprava seveda ni mogla mimo v zadnjem času tolikokrat citiranega idejnega boja, ki jo je zaključil tovariš Drušič: »Ne rabimo idejnih varuhov, temveč idejne borbe.«

Ob razpravi o odnosu ZKJ do drugih komunističnih partij so stopili v ospredje zadnji dogodki v SZ.

Izoblikovalo se je mnenje, da je kljub vsem objektivnim težavam, ki gotovo igrajo važno vlogo, neprimeren tih odnos naših odgovornih forumov do tega vprašanja, še posebno, ker ima Jugoslavija v mednarodnih odnosih, na kar smo bili vedno ponosni, jasna in principialna stališča.

Na osnovi te diskusije je predsedstvo UO ZSJ strnilo stališča študentov v naslednji dve ugotovitvi:

— kljub izredni pomembnosti moskovskih dogodkov za nadaljnji razvoj socializma in miru v svetu, CK ZKJ teh dogodkov ni komentiral, kar bi bila njegova dolžnost in kar smo občani od njega še posebej pričakovali, ker so mnoge komunistične partije to jasno storile;

— še posebno pa preseneča, ker tu najbrž ni mogoče govoriti o objektivnih zadržkih, da teh dogodkov ni komentiral naš tisk, pač pa se je omejil zgolj na prepisovanje tujih komentarjev. Tudi za komentar Borbe sodimo, da bi tak, kakršen je, izšel lahko že mnogo prej. Svoje pripombe je predsedstvo sklenilo posredovati najvišjim vodstvom Zveze komunistov, SZDL in ZSJ, ker ima kot vodstvo družbenopolitične organizacije za svojo dolžnost, da jih obvesti o razpoloženju med našimi študenti, o vprašanjih, ki se jim postavljajo ter o stališčih, ki so jih na podlagi tega zavzeli.

Po mnenju predsedstva UO je to namreč eden od načinov, da se v skladu s stališči V. plenuma in drugih dokumentov tudi na tem področju uveljavi praksa izmenjave mnenj med vodstvi in članstvom v obe smeri, da se to medsebojno komuniciranje še izboljša in aktualizira in na ta način mnenje članstva ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij dobi svoj delež v formiranju politike tudi na tem področju.

Marko Kerševan

Kadrovanje v vodstva ZŠ — po novem

Na drugem sestanku predsednikov odborov ZŠ na visokošolskih zavodih v Ljubljani, ki je bil 23. X. 1964 na UO ZŠ, so se pogovarjali predvsem o kadrovanju v novi UO ZŠ — letna skupščina bo namreč že 20. novembra.

Že v avgustu na ankaranskem seminarju so se aktivisti ZŠ, udeleženci seminarja dogovorili, da je potrebno tudi kadrovanje v ZŠ prenesti iz zaprtih sestankov med vse člane ZŠ, skratka, postaviti ga na dejanske demokratične osnove.

Potrebno je povedati, da je predsedstvo UO pripravilo za skupščino predlog, po katerem delegati ne bodo več volili 50 članski plenem, temveč le 15 člansko predsedstvo. S tem ne odpravljamo plenuma UO, sprememba je v tem, da so člani plenuma poleg predsedstva UO neposredni delegati posameznih visokošolskih zavodov, ki jih za vsako zasedanje posebej imenuje odbor ZŠ na posamezni šoli. Šole nad 500 članov ZŠ bodo imele dve mesti v plenumu, pod 500 pa eno mesto.

Pri tem ne gre za posebno novo zamisel, temveč le za formalno potrditev tistega, kar se je v praksi uveljavljalo. S tem, da ne bomo na letni skupščini ZŠ ljubljanskih visokošolskih zavodov volili 50 članov plenuma, temveč le 15 predsedstva, so dani optimalni pogoji, da izvolimo v ta pomemben organ ZŠ res naj-

sposobnejše študente in take, ki bodo tudi pripravljeni žrtvovati svoj prosti čas za skupno stvar vseh študentov; dani so pogoji, da bodo volitve res demokratične in da bodo temeljile na zavestni presoji delegatov na skupščini in to na osnovi kvalitativno predlaganih.

Kadrovanje in volitve bodo potekale približno takole:

Na programskih skupščinah (pripravljajo se na vseh šolah) ali na posebnih zborih bodo na posameznih šolah imenovali svoje kandidate za predsedstvo UO (na šolah do 500 članov ZŠ enega, do 1000 dva, nad 1000 pa tri) lahko pričakujemo, da bo tako na volilni listi od 25 do 35 kandidatov — stvar skupščine pa bo, da bo izmed njih izvolila 15 najsposobnejših in prizadevnih.

Kolikor bo le mogoče, bodo vsi kandidati predstavljeni preko Tribune. Pri volitvah se bo upoštevalo predvsem dva kriterija: delo v družbeno političnih organizacijah (ne članstvo) in študijski uspeh (poprečna ocena, eventualna pavziranja, prestopanje iz šole na šolo itd.). S.Z.

Članek T. Zimška Studentska organizacija na razpitu, katerega del smo objavili v prejšnji številki, je izšel tudi v 10. številki Teorije in prakse.

Kako uskladiti prijetno s koristnim?

Mladinski turizem pri nas še vedno precej zaostaja za našim splošnim turizmom. Pod mladinskim turizmom razumemo predvsem delo specializiranih organizacij kot so: počitniška zveza, taborniki, društva za telesno vzgojo in druge. Se vedno je preveč tistih, ki vztrajno trdijo, da se delo z mladimi na področju turizma ne izplača.

Od leta 1961, ko smo v zveznem merilu na tem področju dosegli prve rezultate, smo zgradili že pet mladinskih domov, ki so namenjeni izključno mladini. Sedemletni perspektivni plan za vso državo predvideva, da mora podobne domove zgraditi v vseh večjih turističnih krajih. V sedemletnem planu za našo republiko pa bo treba to pravilo še zlasti upoštevati, saj imamo v Sloveniji trenutno le dom Bledec na Bledu. Pred leti so bile možnosti za letovanje omejene na nekaj krajev, sedaj pa mladina lahko preživlja svoje počitnice vzdolž celotne jadranske obale, za kar pa ima največ zaslug počitniška zveza. Žal hoče, da bi mladina verjetno že v prihodnjem letu izgubila kar dve od sedanjih štirih letovišč. Letovišči okrajev Maribor in Ljubljana na Cresu in v Zadru bosta namreč zaradi nemogočih pogojev morali verjetno prenehati s poslovanjem. Sklenili so, da morajo na praviti vse, kar je mogoče, da se letovišču na Cresu zagotove sredstva za nadaljnje delo, okraj Ljubljana pa bi bilo treba nuditi čim večjo podporo za ureditev nove lokacije in pri gradnji novega sodobnega letovišča.

Izleti, ki so in morajo biti osnovna oblika dejavnosti mladih na področju turizma, bi morali biti predhodno programsko prediskutirani ter organizacijsko pripravljani. Imeli pa naj bi poučen in rekreativen značaj. Po ogledu kakšne ustanove ali kulturne znamenitosti naj se udeleženci sprostijo v športu in zabavnih igrah. Mladina, ki ji športno udejstvovanje ni dostopno, bo z veseljem nastopala tudi na improviziranih igriščih in to v najrazličnejših panogah. Tekmujejo naj tudi tisti ki se niso nikoli ukvarjali s športom, kajti najvažnejše je, da se udeleženci niti za trenutek ne počutijo osamljene, da pozabijo na svoje delovno okolje in svoje osebne probleme. Dostojen je bilo organiziranih zelo malo izletov in še ti so bili slabo pripravljani, če pa pomislimo na staro pravilo, da je dobra akcija najboljša propaganda, je jasno, da moramo pri prirejanju izletov v prihodnje največ pozornosti posvetiti ravno programom izletov, kajti tako bo tudi udeležencev vedno več.

S. R.

Zbori „Tribune“ ali dve poti v demokratizacijo

Na osnovi izkušenj iz preteklega študijskega leta, v katerem vodstvo študentske organizacije ob univerzitetnem komiteju ZK v zvezi z dogodki v kulturnem življenju ni opravičilo zaupane vloge — da bi namreč v trenutku konflikta takoj javno zavzelo kakršnokoli že stališče — se je letos izoblikovalo v glavnem dvoje smeri med študenti. Tu so mišljenja predvsem tisti, ki so bolj ali manj tangirani v svojih interesih po demokratizaciji tudi znotraj organizacij. Če nekoliko sistemiziramo povzetek dialogov in konfrontiramo njihova stališča, dobimo naslednji dve liniji: prva se zavzema za to, da je treba na poti v samoupravljanje obiti dosedanjo organizacijo, češ da je neustrezna in nezmožna, da bi predstavljala interese kolektiva. To pomeni, da bi bilo treba organizaciji ob bok ali proti postaviti novo. Druga linija, ki jo tu shematično podajamo na osnovi posameznih stališč, pa vztraja, da je v vseh pogledih ugodneje uporabiti že obstoječo organizacijo ter jo s primernimi določili korigirati v smislu demokratizacije. Problem je na prvi pogled parcialen, a se že v prvem konkretnem primeru kot implikacija javlja kot izraz različnih predstav o poti v socializem. Tako prerašča v družbene dimenzije.

Eden teh konkretnih primerov so razprave okrog »Zborov Tribune«. Glede principov in načelnih določil o kompetencah zborov so vsi — z ozirom na predstave o poti v samoupravljanje tako različni predstavnik — soglasni. Toda ko pride na dnevni red vprašanje statusa zborov, pride tudi do »ločitve duhova«. Vprašanje se zastavlja nekako v naslednji obliki: ali naj bo UO zgolj po načelu vezan in tako zboru le moralno odgovoren ali pa je treba zboru že od vsega začetka zagotoviti tak formalni status, na osnovi katerega bo preprečena vsakršna možnost ignorancev s strani vodstva organizacije. (V vseh omenjenih pogovorih je karakteristično, da je mnogo bolj navzoče neza-

upanje v vodstvo organizacije kot pa neznanje v uredništvo Tribune in »klikarstvo«. Vsekakor je ta moment avtentičen lanskemu opredeljevanju obeh organov ob dogodkih v slovenski javnosti.) Dilema, ki se nam je zastavila, se kaže kot problem razmerja med ustanovljenim principom in instrumenti, ki naj omogočijo realizacijo nekoga načela. Na osnovi tega stia se tudi jasneje izoblikovali v uvodu omenjeni liniji.

Vredno je pregledati načelna izhodišča in izvedbo zaključkov prve. Kar zadeva principe, smo enotni, vse v redu. Vendar načelo, ki mu nismo že v začetku zagotovili instrumentov, da bi ga realizirali, ostaja zgolj princip. Postane pa lahko celo usoden zaradi tega, ker imamo navado nanj prisegati kot na že obstoječe stanje (kar bi se moglo ilustrirati s primerom uradnega naziva naše države — SFRJ). Ta postavka dobi družbeno dimenzijo v trenutku, ko jo apliciramo na ostale organizacije političnega tipa. Ker je Zveza komunistov danes strukturalni vzorec in principialni temelj vsem ostalim organizacijam, vprašanje tako načelnega karakterja, kakor je naše, zastavljamo pravzaprav njej. V programu ZKJ so proklamirana načela samoupravljanja. Ali pa je izgotovljen tudi mehanizem, ki bi dejansko zagotavljal pravice odločanja proizvajalcem v delavnem kolektivu, s čimer šele bi bilo omogočeno samoupravljanje? Niti Partija sama zase in izdelala instrumentov, po katerih bi njena vodilna vloga v družbi izgubila svoj poslednji smisel. Če vodi naš razvoj načeloma v smeri odmiranja države in če razumevamo, kot smo vajeni, partijo kot avantgardo in če tudi sama ta avantgardni značaj vedno poudarja, smemo v trenutku, ko smo pred odločilnim mejnikom v progressu družbe, upravičeno pričakovati, da bo napravila prvo gesto ter se v svojem bodočem programu uknila kot zaprta politična institucija. Zakaj načelo samoupravljanja dialektično izključuje monopolno institucijo.

Do tu se moremo strinjati s to — lahko bi rekli radikalnejšo — linijo, a samo, dokler gre za načela. Konkretni primer

— da se povrnemo spet k statusu zborov Tribune — pa pripelje zagovornike tega stališča do zanimive kontradikcije: če namreč nočemo ostati pri nezrelem zaupanju zgolj v moralno odgovornost vodstva organizacije ZŠ do zbora, je treba temu zagotoviti status volilnega telesa. Na videz širokogrudna demokratična poteza. Toda pri tem, ko smo se zavzemali za demopolitizacijo ene institucije, smo ustanovili drugo, ki ima še večji monopol; res da je monopol demokracije, vendar je praktično in teoretično neuporaben. Praktično ga je možno prav tako izkoristiti in zlorabljati v orodje nekoga, ki bi bil na tem zainteresiran, kakor je možno zlorabljati vsako telo institucionalnega značaja, pri čemer je množica še mnogo ugodnejši material, teoretično pa je prav v tem kontradikcija. Če pot v demokratizacijo vodi preko preraščanja institucij, je vprašanje, če jih bomo prerasli s tem, da ustanovljamo ob njih še nove. Konkurenca jih ulegne celo še okrepi. Če bi zdaj še vztrajali na tem stališču, imamo dve možnosti: ali bi zbirali pristaše okrog novih programskih načel ali okrog različnih metod. (V primeru prve možnosti bi morala biti nova načela diametralno nasprotna sedanjim, če bi hoteli pristaše pridobiti iz stare organizacije. Novi principi pa so spet pogojeni v družbeni strukturi, ki danes znotraj organizacij ne kaže od skupnih programskih načel nobenih distanc.) »Ločevanje duhove se formira na osnovi različnih predstav o metodah pri izvajanju principov. Tu gre za takšno ali drugačno pot v samoupravljanje. V tem primeru se zastavlja dilema nekako v tej obliki: ali se bomo zbirali okrog različnih metod ali bomo ostali skupaj. V prvem primeru sledi toleriranje frakcij znotraj organizacije. Ne moremo z gotovostjo trditi, da je to korak nazaj že zgolj zaradi tega, ker je taka situacija v nekaterih strankah na zahodu, niti da je korak naprej, ker ne bi mogli reči, da prav frakcionastvo vodi v demopolitizacijo in preraščanje institucionalnega značaja organizacij. To k prvi liniji.

Druga linija, ki bi jo lahko prav tako shematično izvedli iz posameznih stališč, ki se oblikujejo na načelu, da na osnovi enotnih principov in v blagor enotni akciji ostanemo skupaj in se o metodah sproti »pomenimo«, se v primeru zborov Tribune zavzema za nekakšen forum svojlje ljudstva in ne za volilno telo. Vprašanje je, če bi si UO upal v svojih važnejših odločitvah popolnoma mimo razpoloženja na zborih. Poleg te upravičene domneve se opirajo zagovorniki te — bolj praktične smeri kot bi lahko rekli, še na eno zagotovilo, ki ga obeta druga linija demokratičnega komuniciranja — tribune o vseh pereh in tudi organizacijskih problemih. Imele bi podobne kompetence v splošnejših odločitvah organizacije, kakor bi jih imeli zbori specialno za Tribune; torej tudi pravico predlaganja delegatov za skupščino in kandidatov za predsedstvo — ne pa seveda voljenja. Vendar mi je, kljub temu kot posamezniku po tej liniji, omogočeno zaupanje v vodstvo organizacije, saj sem ga sam predlagal.

Če se zdaj odločimo za to zadnje stališče — da ostanemo na poti v samoupravljanje in preraščanje institucij — skupaj, tedaj se moramo zavedati, da bo premik nastal šele tedaj, kadar se bodo ljudje začeli posluževati pravic, ki so jim dane z ustanovitvijo nekoga načela v ustavi. Danes še ne moremo trditi, da je to doseženo. In tu se nam danes kaže tudi vloga ZK, vendarle ne kot zaprte institucije, temveč kot najzavestnejših predstavnikov znotraj delovnega kolektiva. Torej ne vodilna vloga v smislu diriganja niti proklamiranja, pač pa v smislu osveščanja o pravicah in upodabljanja le-teh. Načelo samoupravljanja ne izključuje zbiranja pristašev, ne izključuje njihovega medsebojnega dogovora o zavzemanju skupnih stališč, izključuje pa obvezovanje članov — če ostanejo seveda na skupni poti z interesi družbe — o sklepih, ki bi jih sprejela katerakoli organizacija mimo skupščin kot demokratičnih teles. Lahko seveda obvezuje, toda v tistem trenutku postane stranka

Jaroslav Novak

Dvorna etiketa

nejše in temeljitejšo obravnavanje tistih problemov, ki mlajši rod bodisi življenjsko in eksistenčno opredeljujejo bodisi ga usposablja za enakopravno vključevanje v družbeno življenje, za kritičen in kreativen odnos do tiste stvarnosti, v katero se z ustvarjalnim delom vključuje.

Te tendence pa v nedeljski oddaji, na žalost, ne samo da niso prišle do izraza, temveč smo jih, vzeto v celoti z drobnimi izjemami, skoraj povsem pogrešali. Postavlja se vprašanje, ali je to, kar se pod etiketo mladinskega TV kluba servira gledalcem, s čemer se slepi in uspava našo mladino, po duhu hollywoodske produkcije komercialnega značaja z vsemi značilnostmi tovrstne brezbrčnosti in neprizadetosti, ali pa je to amorfná proslava s slabo komponiranim sporedom, v diletantski izvedbi. Nadalje se postavlja vprašanje, ali je ta oddaja namenjena tistim, ki življenja in problemov mladih ljudi ne poznajo ali tistim, ki so s to problematiko seznanjeni in prizadeti.

Ce je ambicija avtorjev oddaje prikazati neko elitno smetano naše mladine, ki se brezdelno in blazirano smehlja (kot tisti dve »mladinki« v prvem planu, ki naj bi nas s top pričeskami, dobro oblikovanimi nogami in manekerskimi smehljaji prepričali, da ne pozirata in se samozadovoljno nastavljata objektivno, temveč da sta »domačici, del inventarja tako rekoč, ki prizadeto in povsem podrejeno sledi tistemu, kar se kot v resnici manj pomembno dogaja za njima, v drugem planu), nekakšen mikrodvorski apartma, neki rezerva-

vat mlakužnih, negibnih mumij, slaboum nih poz, ki ne vedo, kaj delati s samim seboj, pa se nevede pakedrajo in pasivno sprenevedajo po stolih ter ploskajo kot na ukaz, potem naj se ta kvazi dvorna elita, ta buržujska sredina, kajti to v resnici je, po načinu in vsebini svojega življenja, prikaže problemsko! Naj se prikažejo radosti in težave te nove meščanske sredine, ne pa slaboumna in dolgočasna idila, ki nas sili v smeh.

Ce pa avtorji oddaje stojijo na stališču, da take mladine pri nas ni, da tega spacka revolucije pri nas ne poznamo, čeprav nam ga kažejo na ekranih, potem naj nam zamolčijo vse, kar o njem vedo in pokažejo ono drugo: iz tovarn, agrokombinatom, vasi, podjetij, pa ne zopet zidealizirano in zveličano, češ, poglejte jo, našo mladino, kako ji gre dobro, kako je brezskrbna, kako je brez problemov, kako ima vsega in — ironija — kako je kljub temu nesproščena in zamorjena in se ne zna zabavati!

Skrivnost uspešne realizacije mladinskih TV oddaj verjetno ne leži v umetni dramaturgiji konferenčnih poročilih, temveč v avtentičnih situacijah, v katerih se bo najeta delovna sila televizije znala otresti svojih rutinskih in pavšalnih pristopov ter se v neki kompleksni problematiki argumentirano soočiti z najrazličnejšimi nasprotujočimi si mnenji o posameznih vprašanjih.

Vic oddaje verjetno ni v starem in že tolikokrat neuspešno preizkušenem receptu poslađkanega, prijetno pisanega kaleido-

skopa — malo tega, malo onega — in že so ljudje, ki jih sicer ne veže nikakršen skupni interes (ki pa bi moral v obliki problema biti izhodišče sieherne oddaje), zadovoljni in očarani s tem, kar so storili ali pa videli.

Nisem zagovornik nekega od A do Z tipiziranega podružabljanja oddaje v smislu neke svobodne katedre, ki naj bi se spravila na vse mogoče družbene probleme od abortusov do mladinske organizacije in aktivov, pa pri tem zanemarjala pestrost zabavnega in kulturnega življenja. Zastopam le stališče, da si je treba ogledati meso in kosti šele potem, ko svinji odvzamemo kožo, da pa je treba prikazovati življenje brez mašnega laka, v usakdanji, delovni obleki. Da ne bo pomote: nisem niti proti pričeskam, očusnim oblekam in lepim nogam, nasprotno; rad bi jih videl, kako jedo grozdje, ki stoji pred njimi kot nedotaknjen okras, kako pijejo, in slišal, kaj menijo o programu, o izvajalcih, o morebitni diskusiji.

Naj sumiram svoja bežna zapažanja in zaključim: avtentičnost problemov, neposrednost, smisel za improvizacijo, sproščen in skladen odnos vseh sodelujočih niso odlike dosedanjih oddaj mladinskega TV kluba. Odlik ni, pač pa so napake. Semlna, površna, neiznajdljiva, za probleme mladih gluha in slepa režija je poleg puritanske bojazljivosti, samostanske, neaktualne dramaturgije glavni krivec, da na malih ekranih gledamo izkrivljeno in do kraja popačeno sliko naše mladine.

Dušan Jovanović

Ce razmišljamo o vsebini in obliki mladinskega TV kluba, o njegovem konceptu, pa o njegovi problemski in estetski orientaciji, ne moremo mimo opažanja, da je ta oddaja ljubljanske TV v svojih osnovah perverzno nenaturna, toga in naskrobljena ter da mistificira temeljne aspekte naše mladinske problematike.

Ce naj bi taka oddaja imela resen in pošten namen spoprijeti se z vprašanji, ki so specifična za generacijo mladih, bi se morala predvsem usmeriti v kompleks-

Parada neuspele polemike

obdržati ali pa celo še bolj uveljaviti svoje pozicije.

Ob vsem tem pa je žalostno, da najdemo podobne nazadnjaške koncepte tudi med mladimi. Dimitrij Rupel je v članku Parada neuspelega in zamujenega napravil zelo neodgovoren manever z odkritim pozivom: problem dijaških in vajenskih domov rešujmo administrativno, ker je »samoupravna linija zamujena in neuspešna.« Poleg zavzemanja za administrativno rešitev tega problema deluje ta članek tudi zelo dezinformirano, ker neobjektivno informira javnost o tribuni.

Sama dogajanja v praksi so namreč v zadnjih dneh dobesedno povzročila koncepte avtorja omenjenega sestavka in potrdila, da je bila tribuna izredno uspešna akcija v okviru prizadevanj ZMS za rešitev tega res perečega problema. Že v letošnjem letu se bosta pričela graditi v Ljubljani dva nova domova — eden na Vidovdanski za mladino v tehniških šolah z 200 ležišči, drugi pa poleg centra strokovnih šol za Bežigradam za vajensko mladino z 270 ležišči. Skupščina okraja Ljubljana z medobčinskimi skladom še dalje s pospeseno prizadevanostjo zbira od gospodarskih organizacij planirana sredstva, ki bodo v prvi vrsti namenjena za adaptacijo obstoječih domov. Res je, da gre to težko; zato pa se bodo morali zavzeti v vsaki gospodarski organizaciji tudi aktivni ZMS in čim bolj pospešiti ta proces. Po prvih podatkih je že zagotovljeno preko 200 milijonov dinarjev. Poleg tega pa moram opozoriti tudi na Dom tehnične gradbene šole ob Titovi cesti, ki bo skupaj

z novo šolo kmalu zgrajen in bo imel 260 mest.

Upam se trditi, da tako uspešne razprave, kot je bila razprava na tej javni tribuni in tako konstruktivnih zaključkov, ki so jih vsebovale posamezne diskusije, že dalj časa nismo srečali v delu ZMS. Sama tribuna je bila le višek v okviru prizadevanj mladinske organizacije za izboljšanje situacije v zvezi z dijaškimi domovi.

V čem je uspeh celotne akcije, predvsem pa omenjene tribune? O problemih domov smo uspeli temeljito in argumentirano informirati javnost, gospodarske organizacije in samoupravne organe od občin do republiške skupščine (ni res, kot piše avtor sestavka, da nismo publicirali in plastično prikazali stanja ter oštevilčili sredstev, ki so potrebna za najnujnejšo sanacijo — dnevno časopisje je pisalo v mesecu oktobru kar šestkrat, tudi list Tribuna).

Mladi smo končno stopili pred samoupravne organe in gospodarske organizacije s temeljito izdelanimi kompleksnimi analizami, predvsem pa našimi jasnimi stališči in zahtevami, ki pa so kot sem napisal, že pričela prodirati. V tem celotnem procesu smo odigrali resnično vlogo subjekta; nismo se postavili izven družbe in potem od nje pavšalno zahtevali, naj rešuje ta problem, ampak smo kot sestavni del nje sami soustvarjalno pričeli iskati ustrezne rešitve.

Omogočili smo neposredno izmenjavo mišljenj in stališč med mladimi iz domov in predstavnikl skupščin, svetov za šolstvo

ter drugih organizacij in smo tudi prišli do skupnega jezika. Ni res, da so se vse diskusije predstavnikov samoupravnih organov končale z besedami: »Denarja ni!!!« Tudi to je dezinformacija. Ravno nasprotno, ti diskutantje so v razpravah zastavili vse sile za čim bolj uspešno iskanje poti, kako bi pričeli reševati probleme dijaških domov. No, praksa je še delno potrdila, da je bila ravno takšna usmeritev prizadevanj ZMS in same tribune pravilna. Praksa pa je tudi pokazala, da je v dvoboju samoupravna pot reševanja: administrativni ukrepi, zmagalo prvo in da naša družba le ni tako »kratkovidna in otopela, kot pravj Dimitrij Rupel.

Dejstvo pa je, da je bil v preteklosti prispevek pri reševanju problemov dijaških in vajenskih domov s strani organizacije ZMS premalo učinkovit. Neučinkovit pa je bil zato, ker so bila prizadevanja pomanjkljiva, nekompleksna in tudi nedosledna, največkrat pa so se ustavila pri parcialnih opozorilih. Prav zato smo tudi sami krivi za obstoječe stanje. In dalje, kritični pogled na premajhno odgovornost ustreznih organov družbenega samoupravljanja in gospodarskih organizacij res ne zasluži obsodbe, da je to vizstreljevanje odgovornosti med oblake.

Na koncu naj omenim, da dejstva pobijajo ugotovitev, da so bile razprave na tribuni le »papirnato besedičenje«. Od Dimitrija Rupla pričakujem v prihodnje večjo mero odgovornosti pri tako pomembni nalogi, kot je obveščanje javnosti, še posebej pa pri polemičnih zapisih.

Mitja Rotovnik

Disharmonije tudi okrog „druge“ poti v demokratizacijo

zato, ker je pač prva in edina, ki jo v praksi že ves čas izvajamo in dalje razvijamo, medtem ko druga je in bo ostala le v glavah tistih, ki goje iluzije o blagodejnem vplivu odprave »političnega monopola« Zveze komunistov, s tem da bi ustanovili več strank oziroma (po njihovem) »družbenih organizacij«.

Ker se mi zdi, da je ta »pot v demokratizacijo« v članku Jaroslava Novaka nekoliko pomanjkljivo predstavljena, kar bi utegnilo vzbuditi nejasnosti in zahajanje razprave na stranpota, bi skušal to koncepcijo nekoliko točneje opisati. Tu namreč ne gre za stranke v klasičnem smislu, ker ne bi bile osnovane na razredni podlagi, ampak bi vse izhajale (nekoliko poenostavljeno) iz socializma in stremele h komunizmu; razlikovale bi se samo po različnih poteh, po katerih bi kanile ta cilj doseči — ali pa še po tem ne, samo da bi bila konkurenca! Tole zadnje je seveda samo moj, morda nekoliko zloben in samovoljen pristavek. Temelji pa predvsem na tem, da kljub stalnemu govorjenju o različnih poteh v socializem še nismo slišali za neki celovit koncept poti v socializem, ki bi bil različen od našega sedanjega in na podlagi katerega bi se neka taka stranka sploh lahko formirala, ter na analizi argumentov, s katerimi se vse to zagovarja in ki so skoraj izključno formalnega značaja (svoboda političnega združevanja, odprava »monopola« ZK, vzpostavitev konkurence strank oz. »družbenih organizacij« brez kakršnegakoli programa ali vsaj drugačnega koncepta poti za izvrševanje obstoječih družbenih programov. Ce pa gre pri vsem skupaj dejansko samo za različna

stališča pri posameznih problemih, pri čemer so skupine somišljenikov enkrat takega, drugič pa drugačnega sestava, pa je kakršnokoli govorjenje o večpartijskem sistemu seveda še toliko bolj nesmiselno.

Ceprav bom to »pot v demokratizacijo« v nadaljevanju članka nekoliko podrobneje orisal, pa je treba poudariti, da ne predstavlja v Zvezi študentov nobene resne alternative, ker tudi med najeminentnejšimi zagovorniki te poti zmaguje spoznanje, da bi bila po njihovem mnenju ta pot sicer res dosti bolj demokratična kot je naša sedanja, da pa žal zavzemanje zanjo v naši družbi ni realno in da se je torej treba boriti za ono »drugo« pot, h kateri se nekako bolj nagiba tudi Jaroslav Novak v omenjenem članku ter za katero smo bili tudi vsi ostali udeleženci dosedanjih razprav o teh vprašanjih.

Zapustimo zdaj ta abstraktni nivo razmišljanja in se povrnimo h konkretnemu vprašanju »zborov Tribune« (oziroma »zborov zainteresiranih študentov« ali »javnih razprav o Tribuni«, kot to imenuje v prejšnji številki objavljeni predlog osnutka statuta Tribune). V čem bi pravzaprav obstajala institucionalizacija teh javnih razprav, ki jo Jaroslav Novak kritično analizira in ali je to v kakšni zvezi s prej opisanim konceptom institucionaliziranja družbenih nasprotij v »konkurenčne« stranke oz. družbene organizacije?

Do institucionalizacije in formaliziranja teh javnih razprav bi prišlo, če bi realizirali predlog, ki je bil podan v teh razgovorih in ki ga Jaroslav Novak omenja kot predlog, ki zahteva, za te razprave »tak formalni status, na osnovi katerega

bo preprečena vsakršna možnost ignoriranja s strani vodstva organizacije«. Po tem predlogu bi univerzitetni odbor lahko izvolil za urednika samo tistega, ki je na tej razpravi dobil največ podpore, kar pomeni, da bi se uredniki izbrali oziroma izvolili dejansko na tej razpravi, univerzitetni odbor pa bi izvolitev lahko samo potrdil ali pa zavrnil. Odklonili naj bi torej predlagani koncept, po katerem bi se na teh javnih razpravah le evidencialno utemeljili vsi možni kandidati izmed katerih bi potem univerzitetni odbor (ki je med drugim tudi točno določeno volilno telo, kar javne razprave o Tribuni vsekakor niso) izbral urednike Tribune. K temu konceptu pa velja dodati, da bi tudi na ta način volitev postavil univerzitetni odbor v neposredno odgovornost do študentske javnosti, ki bi ji na naslednjih razpravah o Tribuni ali na katerikoli drugi javni razpravi, zboru oziroma izredni skupščini, ki jih bo letos mnogo več kot doslej, neposredno odgovarjal za svoje odločitve, čeprav na teh mestih res samo moralno. Zato pa bi študentje v primeru samovoljne in drugih nepravilnih postopkov univerzitetnega odbora lahko sprožili razne mehanizme še demokratičnejšega sprejemanja sklepov (kolikor nam jih bo uspelo še letos utvariti), po potrebi pa vsekakor tudi formalni postopek za nezaupnico in nove volitve univerzitetnega odbora.

(se nadaljuje)
Matevž Krivic

Kot udeleženec »dialogov«, ki jih v članku o zborih Tribune in o dveh poteh v demokratizacijo (v tej številki na »drugi strani — op. ur.) omenja Jaroslav Novak, bi skušal z nekaj mislimi prispevati k popolnejši in točnejši predstavitvi teh problemov ter tudi že polemizirati z nekaterimi izrečenimi in zapisanimi stališči.

Še prej samo majhno pojasnilo k naslovu: »Druga« pot zgoj zato, ker jo na drugem mestu omenja Novakov članek, sicer pa je to nedvomno prva pot že

MODERNIZACIJA UČNEGA PROCESA

Z željo, da našim bralcem približamo probleme, s katerimi stopajo mariborski visokošolski zavodi v novo študijsko leto, smo zaprosili direktorje posameznih višjih šol, da nam na kratko spregovore o najaktualnejših problemih njihovih zavodov.

Objavljamo izostali odgovor višje stomatološke šole.

Pridobitev lastnih ustreznih prostorov za teoretični in praktični pouk pod eno streho — višja stomatološka šola namreč od svoje ustanovitve 1960. leta dalje dela v neprimernih, pretežno najetih prostorih na kar petih različnih, precej oddaljenih delih mesta — bo v kratkem z vselitvijo v novo stavbo, v ta namen adaptirano in dograjeno, končno rešena. S tem

Direktor višje stomatološke šole
dr. Aleksander Sterger

pa bo rešen tudi eden od osnovnih problemov, ki nas je doslej težil. Nedvomno bodo novi prostori omogočili mnogo boljše delovne pogoje pedagoškim delavcem in študentom šole. Slednji dobe tako zelo potrebno in težko pričakovano študijsko čitalnico in prostor za organizacijo ZSJ.

Iz vrste problemov, ki se porajajo drug za drugim na ustanovi v razvoju, kot je to višja stomatološka šola, bi morda veljalo izluščiti tistega, ki zadeva uvajanje novih oblik pouka in nove vsebine pouka v inverznem študiju. Tovrstne zahteve so nedvomne, jasne. Ob solidnem, teoretično zasnovanem zavestnem strokovnem znanju, ki dopušča nadgradnjo različnih oblik in višjih nivojev, se šola trudi, da usposobi diplomanta za bodoče delovno mesto oziroma vrsto delovnih opravil. Za

htevano torej nujno terja, da poteka praktični del učnega procesa v končnih fazah kot redni delovni proces. Le brezpogojna aktualizacija in modernizacija, intenzifikacija ter racionalizacija učnega procesa, ki nujno vse bolj odrija klasično obliko študija s predavanji ex katedra — ter skrbno vsklajevanje predmetov in njihovih programov po vodoravnem in navpičnem zaporedju omogočajo doseči zeleni cilj.

Harmonično gradnjo posameznih delov celote, tako teoretičnega kakor praktičnega dela učnega procesa je potrebno pričeti takoj v začetku študija. Seminarski način dela v manjših skupinah omogoča intenzivnost študija, pestra in številna uporaba ponazoril ter audiovizualnih sredstev, skrbna tehnična priprava in izvedba zagotavlja boljše umljivost, uspešnost in racionalnost učnega procesa. Študentu brez dvoma take metode že v začetku zbude zanimanje in iniciativo. Pri tem ni nepomembno zagotoviti sočasnosti teoretičnega in praktičnega dela učnega procesa v smislu dopolnjevanja enega z drugim in obratno. Skrbno pa se je treba izogibati dvojnosti ali ponavljanja, kolikor ne gre za poglobitev ali utrditve učne snovi.

Izvajanje takega pouka pa je nujno vezano na ustrezne prostorninske kapacitete, večje število asistentov, tehnično opremljenost in veliko število učnih pripomočkov, katerih v večini primerov ni moč kupiti, temveč jih je mogoče izdelati doma. Ni treba poudarjati, da mora biti tak pouk skrbno zasnovan in da ga je treba sproti dopoljevati. Tak pouk pa je tudi zelo drag. Sredstva, ki so za to dejavnost na voljo, pa žal največkrat ne zadostujejo v celoti.

Z dobro voljo, iznajdljivostjo in pripravljenostjo učiteljev in sodelavcev šole, predvsem pa z zavzetim prizadevanjem študentov samih pa bomo lahko rešili marsikakšen problem.

Dr. Aleksander Sterger

PO BRUCOVSKEM TEDNU

LETOS PRVIČ-PRAV DOBRO

Letošnji brucovski teden je za nami. Za razliko od preteklih let, ko so prireditve odpadale drugo za drugo in so bile slabo obiskane, je bil letošnji brucovski teden dobro obiskan in tudi dobro pripravljen. Izkušnje preteklih let so pokazale, da odlična organizacija prireditev in dober obisk pri mariborskih študentih nimajo vzročne zveze.

Ob prvi prireditvi se je v Slovenskem narodnem gledališču zbralo ob predstavi Ornila ali sapice, v izvedbi amaterske dramske skupine DPD Slava Klavara, lepo število študentov. Amatersko gledališče Slava Klavara je s to predstavo pred študentskim občinstvom še enkrat dokazalo, da resnično sodi med najboljše tovrstne jugoslovanske ansamble.

Drugi dan brucovskega tedna je prinesel mariborskim študentom in ostalim

ljubiteljem umetniške besede veliko razočaranje in prav je, da spregovorimo o tem. Prireditelji tedna so se dogovorili z našim najboljšim dramskim umetnikom Stanetom Severjem, da bo imel v okviru tega tedna večer umetniške besede. Nekaj dni pred prireditvijo pa je Stane Sever zaradi bolezni odpovedal sodelovanje. Vse bi bilo v redu in prav, če prav tiste dni umetnik ne bi sodeloval na dramskih predstavah. Verjetno bi študentje odpoved sprejeli drugače, če bi se Stane Sever opravičil zaradi prezahtovnosti. Ni se zgodilo prvič, da je prireditelj dobil odpoved prav v zadnjem trenutku (letos ob aprilskem študentskem tednu, lanskem brucovskem tednu itd.).

Prijetno je bilo srečanje s filmskim režiserjem Francetom Kosmačem, avtorjem filmov: Barve v prosekuri, Oblaček in oblaki ter Deset minut pred dvanaajsto. Predvajanja filmov se je udeležil tudi slovenjegraški umetnik Jože Tisnikar, o katerem govori film Barve v prosekuri.

Koncert pevskega zbora Angela Bešenjaka je bil za vso mariborsko kulturno dejavnost prijeten dogodek. Pevski zbor je dokazal visoko pevsko kulturo in ponovno potrdil svoj sloves.

Razen kulturnih prireditev je bilo v okviru brucovskega tedna več športnih srečanj. Teden se je zaključil s tradicionalnim brucovskim plesom.

Kaj je pokazal letošnji brucovski teden? Mariborski študentje so se premaknili z »mrtve točke«. Vse prireditve so bile (kljub nekaterim nepredvidenim težavam) dobro obiskane. Drugi napredek je bil vključitev študentov v celotno kulturno (tolikokrat kritizirano) dejavnost. Vse kulturne prireditve so bile pripravljene skupno z mariborsko kulturno revijo. Z minulim brucovskim tednom je bil vsakekor storjen korak naprej in lahko služi prirediteljem le za spodbudo pri nadaljnjem delu, ki nikakor ne sme zamreti. Mogoče sedaj velja slovenski pregovor: »Kujmo železo, dokler je vroče.« tako kot nikoli poprej.

Darko Gačnik

PEDAGOŠKA AKADEMIJA PO VPISU

Naslednji sestavek obravnava najbrž boleč vseslovenski problem, pa vendar naj velja samo za mariborsko pedagoško akademijo, saj je nevarno posploševati stvari. Letos se je na pedagoško akademijo vpisalo približno 100 odstotkov manj študentov kot lani. Pred kratkim smo lahko precej brali v časopisju, kakšno je stanje in kakšne so perspektive našega šolstva. Lahko smo opazili prav zanimivo misel, naj bi se mladinci odločali za ta poklic tako zgodaj, da se ne bi bili sposobni presoditi, ali se jim to splača ali ne. Prepričani smo, da je takšno slabo zanimanje za pedagoško akademijo, torej za učiteljski poklic, v premem sorazmerju z odnosom družbe do tega poklica. Pred nekaj leti so se sicer dohodki učiteljem zaradi stalnega negodovanja nekoliko izboljšali, toda med tem časom so se življenjski izdatki izredno povečali, kot so se povečali dohodki tudi v ostalih službah. Ali bo ravnal pametno tisti ab-

solvent gimnazije, ki se bo vpisal na pedagoško akademijo in po končanem študiju zaslužil 30.000 din, medtem ko bo absolvent srednje tehnične šole zaslužil najmanj enkrat toliko, absolvent komercialne ali višje tehniške šole pa že skoraj trikrat toliko? Ali bomo računali samo na idealizem? Ali pa se tolažimo s tem, da bo kmalu preveč tehnične in druge inteligence in se bodo morali preostali odločiti tudi za učiteljski poklic. Morda je res, da ni prav v vseh občinah tako, toda skoraj razumem učitelje, ki niso ravno zadovoljni z decentralizacijo, če je njihov zaslužek za nekaj tisočakov nižji kot zaslužek kolegov v sosednji občini, kjer so navadno tudi boljši pogoji za delo. Mislim, da bi morali misliti predvsem na to, kadar razmišljamo o mladih, ki se ne odločajo za učiteljski poklic.

Zaenkrat se lahko sicer zadovoljujemo z onimi, ki prihajajo na študij iz prakse, toda tudi teh bo enkrat zmanjkalo. Letos

so na mariborski akademiji odpri tudi skupino za enoletni študij na razredni skupini. Ker so to učitelji praktiki, razumemo to skrajšano študijsko dobo, čeprav niso taki pospešeni študiji nikoli privlačni. Še nevarnejša je pot ljubljanske akademije, kjer se lahko na takšen enoletni študij prijavi tudi dijaki petega letnika učiteljskega. Ali je to še potem višja šola oziroma akademija? Ali to ne niža ravni akademije?

Feminizacija poklica je vedno bolj kritična. Toda tudi feminizacija je določen znak, da ni vse v redu. Mlada generacija potrebuje tudi moškega pri miranju osebnosti.

Vendar ima tudi ta nizek vpis svojo dobro stran, zakaj tisti študentje, ki so prihajali na šolo vedrit, so si zato začeli izbirati druge šole, saj se je pokazalo, da ni študij na pedagoški akademiji nič lažji kot na drugih višjih šolah, prej nasprotno.

● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ● AKTUALNA POLEMIKA ●

Še o neaktivnosti mariborskih študentov

Ker je prejšnja številka Tribune polna kritike mariborske strani in ker nekoliko poznam mariborske razmere, bi rad še nekaj dodal. Predvsem pa: vsega niso krivi samo ubogi nezainteresirani študentje, ampak tudi tisti, zaradi katerih so študentje (in ne samo študentje) nezainteresirani!

Partiji je prikazal samo eno stran me-

dalje, tisto najbolj objektivistično. Tako je njegova sodba nujno enostranska. Drug aspekt pa nam pokaže, da mariborski mlajši ni sposoben sprejeti in prenesti kritičnega pisanja, kar ve Partiji zelo dobro, saj je tipično mariborsko reakcijo na kritiko občutil na svoji koži. Sprašujem se, zakaj o tem ni pisal. Poznam tudi čudne dogodke okrog Katedre, ko so prisilno (mislim, da izraz ustreza) zamenjali uredniški odbor (še preden so jo združili s Tribuno). Katedra ni bila slabša od tedanje Tribune, včasih je bila celo precej boljše. Bila je trdnjeje v stiku z resnično, čeprav lokalno problematiko, stik se je počasi krepil. To pa, kot vse kaže, nekemu ali nekaterim ni bilo ravno všeč in prestrigli so nit razvoja, ki je lepo kazal. Povrh vsega pa je bila edina možnost za mlade mariborske pesnike in pisatelje, med katerimi je nekaj prav nadarjenih (vsi pač ne prenašajo enako dobro raznih oblik mentorstva in čudne selekcije v Mladih potih). Seveda raven lista ni bila izenačena; zastopani so bili nekateri prav

diletantski in precej resni prispevki. Na vsak način pa je Katedra imela svojo funkcijo, pozitivno funkcijo v mariborskem kulturnem življenju, ki je mariborska stran Tribune nima. Po združitvi s Tribuno se je stari uredniški odbor razšel (večinoma so odšli k vojakom), ostali pa so tisti sodelavci, ki so pisali že prej nekritično in objektivistično.

Sicer pa je nerazumevanje, na katerega je zadela Katedra, samo simptom kulturne in socialne situacije v Mariboru. O tem je nujno potrebna resna analiza, ker je stanje že precej akutno. Navedel bom le nekaj bolj znanih primerov: v SNG je nivo iz leta v leto nižji, opera uprizarja operete, galerija bedno životari, za umetnostni paviljon so morali denar praktično naberačiti, študijska knjižnica se vedno bolj preusmerja v tehniko, da ne govorimo o nezavidljivem stanju mariborskih periodik (Nova obzorja, Večer). Morali bomo analizirati in ugotoviti izvor miselnosti, ki ustvarja nizek nivojnega kulturnega nivoja in dopušča le tako imenovano množično

kulturo. Pri tem sodeluje (kot rezultat in delno tudi pogoj) žalostna raven srednjega šolstva (I. gimnazija ni bila verificirana, če je zdaj, ne vem).

Maribor je dovolj velik in ima tak položaj kot pokrajinsko središče, da bi moral živeti svoje kulturno življenje iz sebe, ne pa, da je vedno slabotnejši odsev Ljubljane z večletno zamudo.

Ko smo nekoč imeli na pedagoški akademiji v Mariboru literarni večer (sodelavci Perspektiv namreč), so, kakor so mi pozneje povedali, zaradi tega (ZARADI LITERARNEGA VECERA) klicali na TNZ na razgovore nekatere funkcionarje ZSJ, ki naj bi bili za to odgovorni.

Mislim, da je splošna situacija tudi objektivno vzrok, zakaj je mariborska stran najslabša v Tribuni.

Problemov je brez dvoma dovolj, toda kdo se jih bo lotil, ko pa je to nevaren posel. Predvsem pa je učinek minimalen in človek ne ve, če ima takšno ali tako kakšen smisel.

Braco Rotar

MALA REPORTAŽA

DRAGO AVTORSTVO

En rotaprint in trije gestetnerji, to je ves strojni park, s katerim uspeva univerzitetna založba letno izdati od petdeset do šestdeset različnih skript in to povprečno v nakladi petsto izvodov, kar da neskrbno število okoli 30.000 izvodov.

In koliko dela je treba za izdajo enih samih skript? Priprava (tipkanje in risanje), razmnoževanje, tiskanje platnic in vezava, vso to zamudno pot preromajo skripta kar v isti hiši, kjer imajo tudi oddelek za knjigotisk in vezavo. In ne samo to. Ali ste morda že opazili okusno

opremo Muršičeve Hidromehanike? Res da so to prvi poskusi, toda z izpopolnitvijo zunanjega videza nameravajo nadaljevati v okviru svojih možnosti tudi vnaprej.

Razumljivo je, da žele poleg kvalitete prav tako nujno povečati tudi kvantiteto, tega pa založba z delno pomanjkljivim in zastarelim strojnimi parkom za sedaj še ne more.

POTREBUJEMO XEROX

Tehnični vodja založbe Janez POKOVEC mi je odgovoril na nekaj zastavljanih vprašanj.

»Na vsak način potrebujemo Xerox. To je stroj angleške izdelave, s katerim ob uporabi foto postopka prenašajo povečane ali pomanjšane tekste z dopolnili na matrico, ki jo lahko takoj uporabijo za razmnoževanje. Na matrico formata A4 prenese ta stroj z originala šest do deset strani v eni uri. Xerox postopek bi bil namenjen predvsem težjim tekstom, z njim pa bi lahko dosegli ažurnost v izdajanju skript za tehnične fakultete.

Xerox matrice bi lahko tiskali v že obstoječem rotaprintu, verjetno pa bi bilo še bolje, če bi dobili še dodaten razmnoževalni stroj.

Cena stroju je okoli 6 milijonov deviznih dinarjev in vendar...»

»Ali bi se cena skript ob uporabi Xeroxa povečala?«

»Bistveno ne, močno bi pa porastla kvaliteta izdelkov.«

»Mnogokrat moramo študentje čakati na skripta tudi po več mesecev. Nastane zadržek tudi kdaj pri vas?«

»Naš proizvodni plan predvideva izdajo 180 skript letno, dejansko jih dobimo v obdelavo kakšnih 80, uspemo pa jih zaradi objektivnih vzrokov izdati le 60. Delno rešitev vidim tudi v tem, da zmanjšamo število zunanjih uslug (instituti, zavodi, tajništva fakultet ipd.) na minimum in se posvetimo osnovni nalogi, zaradi ka-

tere smo bili tudi ustanovljeni — izdajanju skript.«

SO CENE REALNE ALI NE

»V politiki določevanja cene in subvencij je prišlo do določenih sprememb. Medtem ko je še lansko leto založba dobila okoli 45 milijonov subvencij letno, pa nova politika subvencioniranja predvideva dodatek po izvodu, višino pa določi gospodarska komisija. Višina zneska je seveda odvisna od naklade in če je ta nizka, lahko doseže tudi do 2.000 dinarjev po izvodu, v primeru visoke naklade pa lahko mnogokrat tudi odpade.«

»Se vam ne zdijo cene kljub temu le nekoliko previsoke?«

»Za študenta vsekakor so, vendar ne iščite glavnega krivca pri nas, saj večji del dejanske cene skript predstavljajo prav avtorski honorarji, ki znašajo povprečno okoli 20.000 do 25.000 dinarjev po avtorski polji (avtorska pola je 30.000 znakov).«

Napravila sva kratek izračun za skripta, ki izidejo v 500 izvodih in obsegajo 250 strani (to je približno 18 avtorskih pol). Račun pokaže, da odpade na en izvod 900 dinarjev avtorskega honorarja, medtem ko prodajna cena v zgornjem primeru ne more presegati 1.300 dinarjev.

Ali ni to avtorstvo le nekoliko predrago, posebej v primeru, ki so skripta le nekoliko modificirana priprava na predavanje? V tej luči se mi zdi to pritoževanje nad preizkimi avtorski honorarji neutemeljena.

»ZELIMO SI SODELOVANJA Z VAMI...«

...mi je ob odhodu zaupal tovariš Janez.

»Mnogokrat bi nam lahko študentje prišli na pomoč, posebno takrat, ko je tekst treba izpopolniti z risbami, ki bi jih študent, ki stroko pozna, lahko najbolje narisal, obenem pa bi tako prihranili tudi kakšen dinar, kar bi se seveda poznalo pri ceni.

Otmar Lajh

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ●

OBISK PRI DIJAKIH I. GIMNAZIJE V MARIBORU

STOLETNA TRADICIJA

Prva gimnazija je ena izmed najstarejših šol v mestu pod Pohorjem. Kmalu bo minilo 100 let, odkar so zgradili njene temelje. Da je zares stara, potrjujejo tudi table, pribite na vogalih gimnazije: Pozor, omet odpada! S tem začenjamo našo reportažo o življenju dijakov, ki ne gledajo gimnazije zgolj z umetnostnega stališča (zgradba je namreč zaščiten), ampak predvsem praktično.

Zdi se, da je življenje gimnazijca enolično. Toda, če ga pogledamo poglobljeno, se vidimo, kako zanimiva je njegova »borba za dvojko«. Pravi val protestov je sprožila odločitev ravnateljstva, da si dijaki Prve ne bodo mogli ogledati Zagrebškega velesajma. Zgodilo se je prvič po desetih letih, da dijake Prve niso videli na Zagrebškem velesajmu.

Ker so dobili namesto tega prost dan, se je ogorčenje nekoliko poleglo, toda 10. oktobra je povzročila nov val negodovanja prepoved, da ne bo več sobotnih plesov na gimnaziji. Doslej so prirejali plesne četrti razredi. Plesi so bili najbolj priljubljena zabava gimnazijcev. Toda prepoved je bila upravičena, saj so interni ples vse pogosteje obiskovali tudi ostali »meščani«. Razen tega pa je prišlo do incidentov (popivanja).

Kulturno življenje na Prvi gimnaziji je zelo razgibano. Glavno besedo ima MKUD, ki ga sestavljajo: literarna, dramska, recitacijska in druge sekcije. Ko smo obiskali literate, so le-ti glasno debatirali o izdaji nove številke literarne revije Mlada misel, ki že dvajset let izhaja na Prvi. Uredniku Vladimirju Gajšku sem omenil govorico o tem, da revija ne bo mogla iziti, ker ne sodeluje dovolj dijakov, pa me je zavrnil:

»Lahko si brez skrbi, dolgoletni tradiciji se ne bomo izneverili!«

Letos so na gimnaziji uredili več modernih učilnic in laboratorijev. Najmodernejši je kemijski laboratorij z vrsto naj-sodobnejših aparatov in kemikalij. V narčtu imajo tudi ureditev rastlinjaka. Na njegov račun dijaki radi v šali govore, da bodo postali še vrtnarji.

Najštevilnejše športno društvo na gimnaziji je Olimpija. Vsako šolsko leto organizira medrazredna tekmovanja v malem nogometu in košarki, poleg tega pa tekmujeta reprezentanci v občinski ligi srednjih šol, v kateri je nogometna ekipa pred štirinajstimi dnevi osvojila prvo mesto.

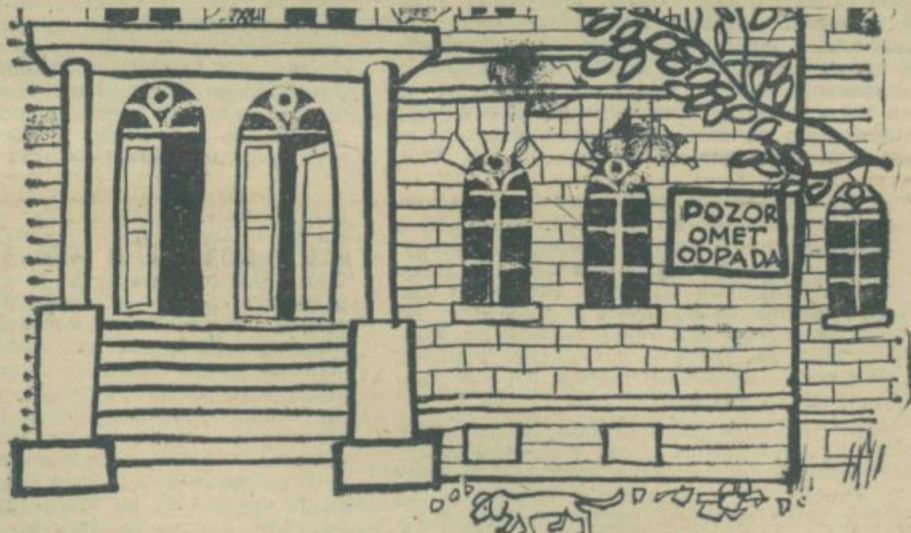
Predsednik S.D. Olimpija Ilija Globačnik nam je povedal, da je največji letošnji uspeh vsekakor drugo mesto, ki ga je osvojila nogometna ekipa v medrepublickem tekmovanju srednjih šol v Zagrebu,

nimajo pa lastnih igrišč, zaradi česar ne morejo normalno delati.«

Prva gimnazija ima mnogo nadarjenih športnikov, sicer ne tako znanih, kot so bili Ivo Daneu, Vojko Musil, Emil Kovše in drugi, toda mladi imajo voljo, v mislih pa načelo: ohraniti moramo tradicije!

Zivljenje na gimnaziji teče dalje. Kljub vsemu so dijaki zadovoljni s svojo staro gimnazijo, ki bo kmalu praznovala 100 letnico rojstva. Čeprav nimajo v razredih centralne kurjave, se dijaki ne pritožujejo nad klasičnim načinom ogrevanja, saj zaradi tega v zimskem času večkrat izbruhne »epidemija gripe«.

Marjan Srimpc

SREDNJEŠOLCI IN KULTURA

Večkrat govorimo o kulturi, ki naj bi jo v čim večji meri nudili srednješolcem. Oblik za tako delo je mnogo, vendar se mi zdi, da nekatere le niso najbolj zasnovane oziroma izvedene. Kulturno umetniška društva na gimnazijah, ki naštudirajo kakšno igro, izdajanja svojih glasil ter sodelovanja na maloštevilnih in pogosto slabo pripravljenih proslavah, to je bilanca srednješolskega dela na kulturnem področju. Seveda pa so nekatere šole (na žalost ne vse) končno uvidele, da je treba dijakom oziroma srednješolcem nuditi kaj več, da je omenjeno premalo za oblikovanje mladega intelektualca. Zato so mnoge od šol, ki niso tako oddaljene od našega glavnega kulturnega žarišča Ljubljane, vzele v ljubljanski Drami abonma za svoje dijake, da bi vsaj vsak mesec videli dobro umetniško predstavo. In prav pri tem bi se hotel nekoliko zadržati. Na žalost moramo ugotoviti, da večina srednješolcev vzame abonmaje za predstave, marsikateri med njimi pa tisti dan, ko je predstava, izkoristi za druge stvari. Naj navežem samo primer. Na ulici sem srečal večjo skupino fantov in deklet (iz Kočevja), ki so jo s pospešenim korakom »mahali« proti kinu Union. Ugotovil sem, da so to dijaki gimnazije, ki sem jo tudi sam nekoč obiskoval. Nekateri med njimi so me spoznali in se z menoj zadržali v krajšem razgovoru. V teh minutah pogovora sem lahko ugotovil, da so prišli v dramo, vendar so mi dejali, so že po naslovu drame lahko ugotovili, da ne more biti predstava »kdo ve kako dobras«, zato so se raje odločili za film, ki je, »tudi po naslovu sodeč«, zelo dober. Nisem vedel, ali bi se nasmejali primitivnemu ugotavljanju

razlik med dramo in filmom, toda nemalo sem bil začuden in še bolj razočaran, ko sem prečital v dnevnem časopisju, da je bila tisti dan na sporedu v kinu Union povprečna kavbojka, ki bi si jo lahko ogledali verjetno tudi v svojem mestu. Nočem jemati stvari preveč črnogledno, toda prav ob tem bi se veljalo zamisliti.

Lahko rečem, da pri skupini, ki sem jo srečal, ni šlo za srednješolce, ki bi sodili v tisto vrsto, katero bi lahko označil z eno samo besedo: »umirjeni huligani« in prav zato se mi zdi potrebno, da nekoliko globlje premislimo te stvari, kajti odnos in odločitve, s katero so ti mladi ljudje zavrgli tisti dan dramsko predstavo in se raje odločili za povprečen film, se mi zdi nenavaden. Spomnimo se samo »po naslovu sodeč« in že lahko sklepamo dalje...

In kaj naj zapišemo?

Zdi se mi, da je kulturna zavest srednješolcev še zelo slabo razvita. Ne bi jih npr. smelo razočarati prvo srečanje z dramo (tu mislim predvsem zahtevnejše sodobne drame) — nasprotno — po vsaki predstavi bi se morali vprašati, kaj je bila idejna poanta dogajanja na odru. In prav tu zadenemo na drugo stran srednješolske kulture. Iz tega lahko sklepamo, da pedagogi naših srednjih šol vse premalo poznajo repertoar predstav, da so vse premalo seznanjeni z ocenami, ki jih o posameznih predstavah lahko zasledijo v dnevnem časopisju in ne nazadnje: prav oni bi morali biti tisti, ki bi prvi pregledali gledališki list in se po njem potem vedeli pripraviti na predstavo.

K temeljitejši obdelavi in končno tudi oceni pa se bo dober pedagog vrnil

kakšno prvih šolskih ur po predstavi, vendar bo pri tem pustil predvsem dijake same, da bodo dajali svoje ocene, svoje poglede na prikazano delo. Sam pa bo pri tem le koordinatator pogovora, da ne zaide na stran poti.

Le s takim delom oziroma metodo dela bomo lahko dosegli to, da se bo v srednješolcu zbudilo zanimanje za kulturo in da bo znal ločiti zrno od plev ter si s tem izoblikoval svoje lastno mišljenje o umetnini ter ne bo potem več sklepal po naslovih, kaj je dobro in kaj ne. Za pa lahko ugotovljamo, da mnogi naši pedagogi še niso našli te poti, še niso našli tistega člena, ki bi res smotno povezoval srednješolca s kulturo. Bil bi že čas, da se tudi tu zganemo. Ne smemo pa samo obsojati nezanimanje mladih, temveč se moramo večkrat tudi vprašati, kaj smo storili sami.

Ponavadi se dogaja, da vse kulturno delo na gimnaziji sloni na eni sami osebi — slavistu. Večkrat precenjujemo njegove zmožnosti, vse premalo pa mu pomagamo pri njegovem delu.

Se vedno se dogaja, da ostaja pri delu z dijaki ponavadi sam in njegovo delo ne rodi tistih sadov, ki bi jih lahko. Njegov elan se polagoma izgubi in posledice so kaj kmalu vidne. Ob smotrnejši porazdelitvi dela in uvidevnosti ter pomoči ostalih članov pedagoškega kolektiva, pa bi se njegovo delo obrestovalo in brez dvoma uspeh ne bi izostal.

M. Maté

Namesto ocene-bojazljiv intervju

Ob prvi razstavi v foyerju SLG v Celju, katero prireja Likovni salon, ni izšla v našem lokalnem tisku nobena ocena, razen — po štirinajstih dneh — intervju s priložnostnim slikarjem, amaterjem Marjanom Ravnikarjem, ki je »znan celjski družbeno-politični delavec, predsednik občinskega odbora SZDL«. (Slikarstvo — odraz življenja, Celjski tednik, št. 14—16. oktober 1964).

Zadržanim, vjujnostnim in boječe zastavljenim vprašanjem sledijo dogmatski in predvsem ne na vprašanja odgovarjajoči odgovori. Človek, ki prebere intervju, dobi občutek, da je namesto ocene razstavljenih del izšla ta načelna zadevica v obliki intervjuja (intervjuje z avtorjem ponavadi objavljamo — vsaj doslej je bila takšna praksa — pred otvoritvijo razstave!), s katerim se naj naš lokalni tisk spomni avtorja ob njegovem izvenpolitičnem delu. Avtor članka se ves čas odlično in prefinjeno izmika, da bi dal vsaj delček ocene o razstavljenih delih, ker se — tako lahko sklepamo — pač boji za merljivosti s strani »znanega družbeno-političnega delavca«. Zato je posegel po nedolžnem in bojazljivem intervjuju, zavitem v vjujnostno in preprosto zastavljeno vprašanja. Nehote dobi človek občutek, da je posetnica z oznako »znan družbeno-politični delavec« že kar dovolj veliko zagotovilo za samostojen nastop in uspeh pred občinstvom. Razstava nima nobenih velikih kvalit, razstav si ne želimo več, ker ne prinašajo ničesar novega, ker ne plemenitijo in ne zadovoljujejo gledalčevega okusa ob gledanju slik in ker so v ostrem nasprotju z našimi estetski mi normami.

Vsi, ki so odgovorni za podobne razsta-

ve, naj imajo vedno pred očmi, da niso dovolj velika zagotovila za samostojno razstavo, da sta te nekoč učila slikarstvo Jakac ali Globočnik.

Popolnoma zgrešeno bi bilo, da bi začeli kazati ljudem »hobbyjek« naših znanih družbenopolitičnih delavcev. Kaj hočemo s tem doseči? Morda popularizacijo njih samih? Ali jim omogočamo samostojne razstave samo zato, da bomo lahko nekoč v njihove memoare zapisali tudi to, da so prirejali poleg drugega dela tudi samostojne razstave?

Vsako »družinsko slikanje« in kabinetno zadovoljevanje svojih notranjih potreb s čopičem še ni za v javnost, kajti takšna razstava je podcenjevanje občinstva, podcenjevanje in norčevanje iz njegovih zahtev po lepem.

Razstavniki prostori naj služijo resnično kvalitetnim slikovnim stvaritvam, medtem ko se naj eventualnim »familiarim in titularskim lestram«, po katerih bi se dalo »prilesti« do samostojne razstave, zbijejo klini in se odstranijo.

Tone Vrabl

POPRAVEK

V 22. št. Tribune se je v članku Cetrti četrtak vrnila napaka, ki popolnoma spremeni smisel dela članka. Stavki, ki se prične v 1. stolpcu, 10. vrsta od spoda in se glasi »Politična satira je torej tista, ki se z njo osmeši neko oktroirano, neizrečeno mnenje o satiri v socialistični družbi, ki naj ima strogo začrtane svoje meje, itd.« se glasi pravilno takole: »Politična satira je torej tista, ki drzo osmeši neko navidezno družbeno čednost in kaže odlično voljo, takšno čednost spremeniti. Od tega pa je bistveno različno neko oktroirano, neizrečeno mnenje o satiri v socialistični družbi, ki naj ima strogo začrtane svoje meje, itd.«

GLOSA O LAŽNI DEJAVNOSTI MLADINE

Rad bi načel enega glavnih problemov, ki ni samo mladinski, ampak je pognal globoke korenine tudi v naši splošni kulturi. Menim, da bo dovolj, če ga obravnavam z mladinske strani, ker je mogoče vse njegove »učinke« prenesti brez zadrege na kulturno življenje. Najbolj zanimivo je, da se je pojavil že pred leti in doživel v tem času krepke kritične pripombe, toda korenine ima, kot kaže, globoko v zemlji in nenehno poganja nove zelene veje.

Gre za tako imenovano lažno dejavnost mladine, ki se hrani s časopišnimi poročili o tem, kaj bo »ta ali oni mladinski aktiv napravil«. Mladinska dejavnost najde na straneh dnevnega in tedenskega časopisja toliko mesta, da s te strani ne moremo slovenskemu časopisju ničesar očitati. Dopisniki so hitri in navadno objavijo povsod, kaj »bodo tu ali tam napravili«. Pozneje bomo videli vse slabosti strani te dopisniške naglice, sedaj pa dodajmo k uvodu še dejstvo, da ustanovijo dijaki in študenti na srednjih in višjih šolah veliko organizacij ali društev, s številnimi sekcijami in krožki, ki »se bodo lotili te ali one dejavnosti«.

Za razumevanje problema samo en primer:

Na šoli so ustanovili kulturno umetniško društvo in v njegovem okviru deset sekcij in krožkov ter jim določili delo. Sklenili so pisati kroniko dela, napravili so načrt za delo vsega leta, načrte za številne prireditve, načrt za izdajanje literarnega glasila itd. Te načrte so dopisniki takoj prenesli na strani nekega slovenskega dnevnika. Toda resnica je, da se ni nobena od ustanovljenih sekcij med letom niti enkrat sestala, kaj šele, da bi kaj delala, literarno glasilo ni nikoli zagledalo belega dne, prireditve se nihče ni lotil in kronist kljub bogati fantaziji ni vedel, kaj bi napisal v kroniko. Najbolj zanimivo pa je to, da so na isti šoli prihodnje leto spet osnovali društvo, tokrat še z večjimi načrti. In spet je časopis prinesel vest: »Mladina na tej in tej šoli ima mnogo lepih načrtov.« Zal navdušen člank

da se ne bi vsi ti načrti znova razblinili v nič.

Približna statistika bi pokazala, da uresničijo mladinski aktivni od vseh svojih načrtov samo 30 odstotkov. Mladina se ne zaveda, da je treba vse ali pa vsaj večino sklepov, ki jih sprejme, uresničiti, ali pa sprejeti samo toliko načrtov, kolikor jih je izvedljivih v okviru njene delovne zmožnosti. Dejavnost mladine se prepušča lažnim načrtom, kakor bi se po številu načrtov merila aktivnost mladine. Zal, tudi pri kulturno umetniških društvih je tako. In kulturni forumi dotirajo društva na tej zgreše ni osnove: društvo, ki pošlje megalomanski delovni načrt, prejme jasno višjo dotacijo kot ono, ki izdela skromnejši načrt. Za to, da društvo z obširnim programom ne izvede nobenega načrta in da društvo s skromnejšim programom izvede vse, se kulturni forum ne zmeni več. Niti za to, kam so šli sto tisoči dinarjev, ki so jih dali društvu. Tako plava dragoceni denar naše kulture po vodi. Društva se navdijo tega, zato se na občnih zborih, kjer sestavljajo delovne programe, vedno na veliko kričijo in obljublja. Človek se resnično boji, da poteka zvezno investiranje kulture na približno enaki osnovi in s strahom začena razumeti, zakaj je toliko tožbarjenja ob kulturniških blagajnah.

Vrnimo se k mladini. Tu gre prav tako za načelno vprašanje: ali je potrebno, da delamo, ali pa je dovolj, da nekdo misli, da delamo. Odgovor je seveda jasen, vendar se vprašajmo, zakaj kljub temu ni tako. Zaradi malomarnosti mladinskih in tudi vzgojnih vodstev na šolah, zaradi neenočnih in nepravilnih nazorov, kako zainteresirati mladino za resnično dejavnost in ne nazadnje zaradi lahkovernosti dopisnikov, ki vse preveč sprašujejo: »Kaj ste sklenili?«, namesto: »Kaj ste napravili?«. Mladina meni, da je dovolj, da se o njenih načrtih piše v časopisu, zato se zalaga vedno z novimi načrti in sklepi: žalostna resnica, ki zahteva, da se taka lažna dejavnost neusmiljeno oduravi. Evald Flisar

Branislav Nušič, Dva lopova, Režija Dušan Mlakar, na sliki Borut Alujevič in Mirko Bogataj

KNJIŽEVNE REVIE

Sodobnost

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Pisateljska rutina — v dobrem pomenu te besede — je skupna značilnost proze, ki jo revija prinaša v zadnjih treh številkah. Razen tega so ji živa protislovja današnjega časa večji del nekako tuja. Vendar tega mnenja ne gre jemati za vrednostno sodbo in še manj za poziv k aktualističnemu pisateljevanju. Če avtorjem Sodobnosti z njim kaj očitam, je to, da so razklanost, nesmisel in tragična nemoč, KAKOR NAM JIH RAZKRIVAJO V SVOJI PROZI, več ali manj dvomi popretekosti. Pavle Zidar (Proces) in Marjan Brezovar (Vrnitev) gotovo načnjata — če naj se tako izrazim — večne dileme človeške družbe in posameznika. Oba pišeta na sodoben in privlačen način. Prvi uporablja elemente reportaže, ki z njimi razgiba prozo in ji vdihne neposrednost, drugi notranji dialog in asociativno priredje sedanosti s preteklostjo, da tako stopnjuje notranji ritem proze, dokler ga ne prižene do čustvenega vrha. Oba avtorja pa sta v svojih prizadevanjih, da bi napisala sodobno prozo, le delno uspela. Zidar, ki ob procesu zoper nacističnega morilca, nekdanjega komandanta KZ Lager Theresienstadt, odpira vprašanje krivde in nekrivde posameznika v zločinski družbi, še več, krivde in nekrivde nas vseh, za zločine in krivice, ki se dogajajo na svetu danes in se bodo dogodili jutri, se prepušča površinskim čustvenim izbruhom. Ne išče v prepripi s samim seboj globljih vzrokov, ki še vedno poganjajo ta svet. Z drugimi besedami: NI USPEL ZGRADITI SVOJEGA SVETA. Zato tej prozi tudi nekaj manjka. Ni tistega zidu, ki bi si ob njem razbil glavo. Brezovar razrinkuje fanatizem organizirano preparirane miselnosti. Te stori na primeru nacionalsocializma v razmerah vojne Nemčije. Hkrati nas rafinirano privede do dileme: so od ideološko zaslepljenega zločinca boljše brezhrbtenični priskledniki? Avtor nam v noveli jasno pove, da je fanatik neizbežno zapisan propadu, medtem ko se koritarjem ponujajo kar najuspešnejše živ-

ljenske ugodnosti. Vsekakor je šel Brezovar dalje od Zidarja, vendar konflikta ni zaostрил do meje, da bi iz njega otipljivo zaznali avtorjev svet.

Proza Andreja Hienga (Še dve žalostni poglavji) je napisana pisateljsko večše. Ker je le odlomek iz romana, bi o njej težko podal kakšno podrobnejšo sodbo. Odlomek iz romana Vojak, general in nekateri drugi predstavlja slovenskim bralcem črnogorskega pisatelja Miodraga Bulatovića kot nekoliko gostobesednega pripovednika, ki pa vendar zna ustvariti vzdušje. Novela Poletni pejsaž Ane Beletove skuša razkriti stisko mlade žene, ki ji jo nalaga na rame okolje in neizžive ta koprnenja. Toda prav zato, ker avtorica le razkriva, beleži občutja, ostaja sicer tekoče pisana novela na meji dnevnika in literature. Moti pa jo gostobeseden izraz.

V 9. in 10. št. objavlja Smiljan Rozman dramo Veter.

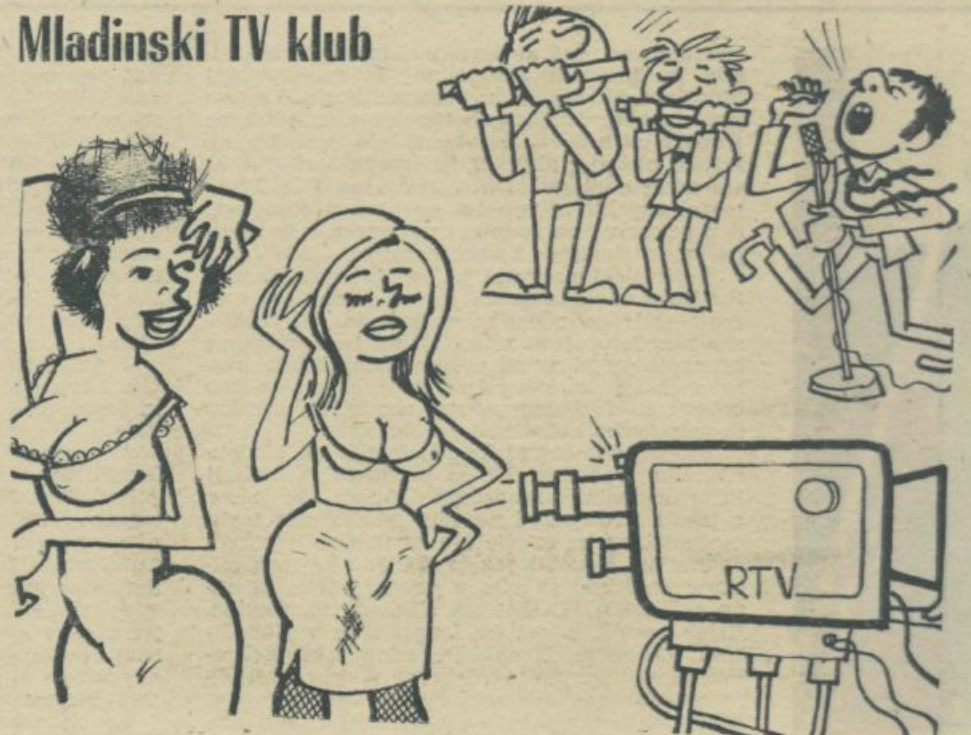
Medtem ko sem pri prozaistih Sodobnosti razbral eno ali dve njihovi najsplošnejši skupni komponenti, tako da sem lahko podal enoten vtis o prozi, ki je izšla v zadnjih treh številkah, mi je to pri pesnikih nemogoče. Ciklus Pošasti nam kaže Edvarda Kocbeka v jedki umetniški revolti. Kot najboljši pesmi cikla bi omenil Papige in Pišem. V Tihi vaji, ki je ironično zastavljena, moti skoraj didaktičen zaključek (le stahote nas bodo uredile, brez pošasti smo pomanjkljivi in brez sovražnika izgubljeni). Pesmi Ponižani in Crede sta ubrani preveč deklarativno. V 7. št. objavljata nato še pesmi France Forstnerič iz cikla Živa in neživa priroda in Franček Rudolf: Pesmi.

V 9. št. se nam predstavlja Niko Grafenauer s ciklom šestih pesmi Korak v odprto mirno noč. Izčiščenost, urejenost, metaforična bogatost so značilne vrline poezije, ki nam nevsiljivo predstavijo za predstavo grafi občutja, sestavljena kot mozaik. Zato tudi zahtevajo Grafenauerjeve pesmi več bralčevega sodelovanja — so doživljanja, kakor smo to vajeni pri drugih pesnikih. V isti številki objavljata pesmi še Svetlana Makarovič in Cveto Preželj.

V zadnji, 10. številki, objavlja Jože Udovič troje pesmi. Najzanimivejša je zadnja Skozji zaprte veke. V njej pesnik z osupljivo eruptivnostjo poda občutek človekove majhnosti in neobgljenosti. Druga kritična pesmi Svet, ki je v resnici tvoj je čustveno premočno pobarvana. Motiv je tudi že skoraj obrabljen. V tej številki je še pesnitev Peklenska komedija Valentina Cundriča.

Ingo Paš

Mladinski TV klub

NOVA BOLEZEN STOLETJA

Skoraj vsi jeziki sveta poznajo danes izraz, ki označuje tisto mladino, katere vedenje ali okus se dovolj razlikujeta od običajnih norm, da lahko izkove sumničnija, če že ne tudi prestrašenost. Vendar nimamo pravice misliti, da je vsak tedi-boj ali »črna bluz« pravi delikvent. Ti izrazi pomenijo mnogokrat prezir. Ni prav avtomatično soditi kot gotovo, da je vsak mladenič, ki ljubi rock-and-roll ali druga podobna izživljanja, na najboljši poti, da postane prestopnik, ako to že ni. Starejši imajo preveliko navado, da uporabljajo izraz »delikvent«, kadar hočejo izraziti svoj protest pred okusom mladine. Toda številni strokovnjaki — prosvetni delavci ali psihologi — protestirajo proti nepremišljenemu uporabljanju izraza »mladi prestopnik« za označevanje mladih, katerih vedenje nas tako ali drugače moti.

Zakaj vsakega mladoletnika, ki krši neko pravilo ali se obnaša na provokativen način, ne moremo imeti za prestopnika. Redkost je, da vedenje mladih točno odgovarja tistim normam, ki so jih uveljavili odrasli ali njihovim upom.

Prestopniki, ki niso huligani

Razlike, ki obstajajo med državami, kažejo, v kolikšni meri variirajo stališča na svetu pri definiranju prestopnikov in pri tretmanu, ki bi ga bilo treba zanje uporabiti. V Kairu je npr. prestopki zbirati cigaretno ogorko na javnem prostoru. V Indiji prihaja med prestopki mladih po anketi, ki so jo nedavno napravili, potepuštvu na drugo mesto. V Hongkongu je pred nekaj leti doseglo število mladih prestopnikov zastrašujočo višino (preko 55 tisoč), toda preko 90 odstotkov le-teh je zakrivilo le »tehnične« prestopke (na primer: nezakonito prodajanje časopisov). V takšnih primerih si človek pač lahko postavi vprašanje: ali ravnanje, za katero trdijo, da je prestopki, ni v resnici zgolj ravnanje zapuščene, slabo prehranjene ali do obupa pritrzanega otroka?

Očitno je, da ni dovolj samo indicirati, koliko otrok je bilo v preganjanju zaradi prestopkov; potrebno je prav tako vedeti,

zaradi kakšnih prestopkov, na podlagi katerih zakonov in v kakšnih pogojih so bili obsojeni s strani oblasti in kvalificirani kot prestopniki.

Kaj ima skupnega pobalin, ki zbira čike na kairskih pločnikih, z Nigerijcem, ki ne spoštuje svoje družine, Amerikancem, ki se igra z nožem, in Evropejcem, ki se ukvarja s krajo? Toda po zakonu so vsi »prestopniki«.

Starostne meje mladoletnega prestopnika

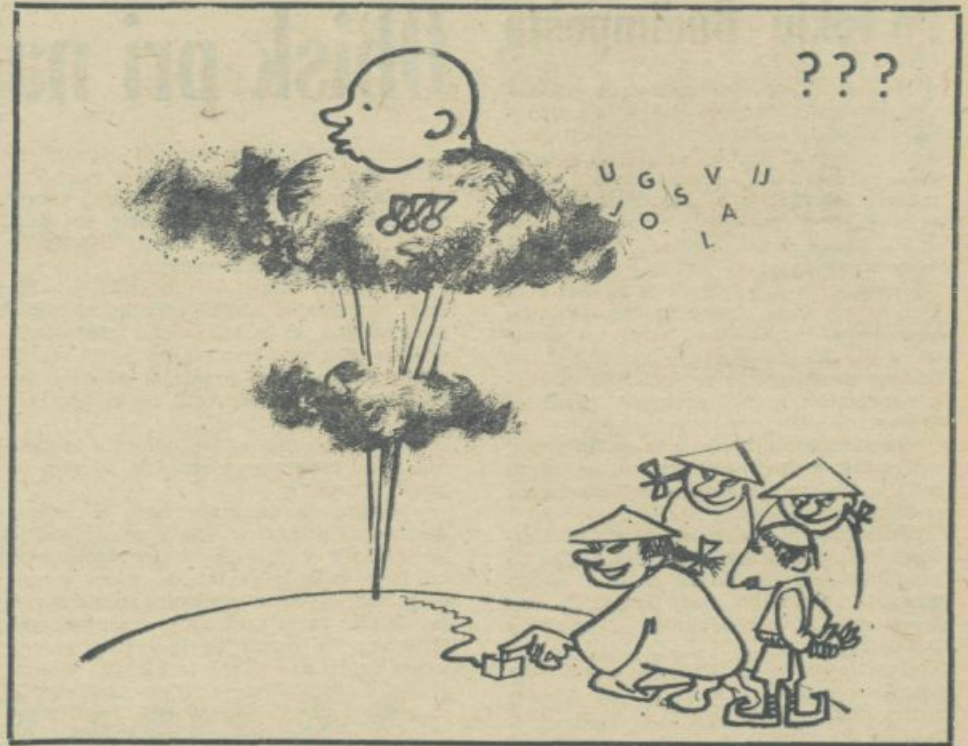
V večini držav se zakonite meje starosti, nad katero prestopnik ni več »mladoletni prestopnik«, gibajo med 16. in 19. letom. Minimalna starost, pod katero otroka ne moremo soditi kot neodgovornega za ravnanje in ga ni mogoče pripeljati pred sodišče, prav tako variira v posameznih državah. Ta leta so določena npr. na 7 v ZDA, 10 v Angliji, 9 v Izraelu, 12 v Grčiji, 13 v Franciji in Poljski, 14 v ZR Nemčiji, Avstriji, Belgiji, Italiji, Norveški, Svici, Češkoslovaški in Jugoslaviji.

Sankcije in prestopki

Končno močno variirajo v posameznih državah in v raznih zakonodajah tudi sankcije in kazenske metode.

Telesne kazni so bile prej priznane z zakonom v številnih državah, danes jih lahko izrečejo le še sodišča naslednjih držav: Burne, Cejlona, Indije (razen področja Bombaya), Iraka, Irana, Pakistana in Tajlanda.

Pa tudi tedaj, kadar se z največjim sumom tretirajo statistični podatki o prestopništvu — fenomenu, katerega vplivi in domet se ne morejo zajeti s točnimi številkami — je treba priznati, da povsod po svetu narašča število prestopkov pri mladoletnikih. Ti prestopki so zelo različni: kraje, vandalistični prestopki, prestopki proti premoženju, izsiljevanje, ilegalno kockanje pa tudi kršitve javnega reda, nasilje, potepuštvu, seksualni prestopki, alkoholizem in toksikomanija.

»Bande mladih«

Skoraj v vseh mestih, kjer cvete prestopništvu, obstajajo »bande mladih«, ki so postale ena od institucij sodobne družbe. Čeprav se v posameznih državah močno razlikujejo, rekrutirajo običajno svoje člane med nestabilnimi mladinci brez zvez in brez dela, ki se največkrat potepajo po cestah. Nekateri od teh so že ubijali, ljenja in posmehovanja mimoidočim.

Toda te bande, nenevarne ali nevarne, predstavljajo močan element v splošni sliki mladoletnega prestopništva. Če analiziramo prestopništvu v svetovnih razmerjih, ugotovimo, da postane le majhno število mladih individualnih prestopnikov vsak na svoj način: najbolj pogosto se spusti določeno število mladih fantov skupno v aktivnosti, ki so rezultat skupne odločitve v skladu s skupnimi občutki, težnjami in načini obnašanja.

Številne bande imajo zelo kruto organizacijo; druge spet nimajo nikakršne kohezije in hitro razpadajo. Večina med njimi se spušča v razne »nezakonske« potopke.

V Poljski so mladinske bande brez kakršnih koli razlogov delale poškodbe na vlakih in maltretirale potnike. V Kanadi so skupine mladih fantov vdirale v zgradbe v odsotnosti lastnikov in uničevale vrednosti, ne da bi pri tem karkoli odnesle. V Tajlandu je ena od band mladih fantov, ki imajo na roki vtetoviran znak belega orla — kadar se ni tepla z rivalsko bando — z največjim zadovoljstvom terorizirala in napadala prebivalce.

Nekateri mladi prestopniki pa imajo tudi precejnejše cilje in se spuščajo v bolj koristne aktivnosti: ropanje in izsiljevanje. V Detroitu je neka banda petnajstih dečkov od 13. do 16. leta prisilila vse otroke iz okolice, da ji plačujejo po 5 centov za to, da jih ne bi maltretirala ob priliki obiskovanja kinematografa.

Vendar ni treba misliti, da so te bande stalno aktivne in da je število njihovih članov stalno iz leta v leto. V vsaki državi vsebuje historiat band vzpone in padce kakor temperaturne krivulje.

Socialni izvor prestopnikov

V preteklosti so analize redno pokazale, da so bili mladi prestopniki vzgajani v nezadovoljivih pogojih. V nekem poročilu OZN se indicira, da je v tem pogledu prišlo do velikih sprememb. Danes prestopništvu mladoletnikov ni več omejeno na neko določeno družbeno ekonomsko skupino. Vse večje število indicij kaže, da tudi družine z visokimi dohodki »proizvajajo« mladoletne prestopnike. V Franciji ironično imenujejo »pozlačene bluze tiste prestopnike, ki izhajajo iz bogatih družin.

Toda otroci, ki so dobili etiketo »prestopnikov« zaradi tega, ker so jih spoznale oblasti, ki zagotavljajo spoštovanje zakonov, niso edini, ki obstajajo. V vseh državah obstajajo prav tako mladi prestopniki, ki se izmaknejo očesu policije in oblasti zaradi tega, ker jim dajejo zaščito njihove družine, ali šola, ali zaradi tega, ker žrtve nočejo sprožiti postopka. Obstoj te druge skupine prestopnikov je tiso, kar komplicira celoten problem.

»Skriti prestopnik.«

Prvo skupino — znane prestopnike — lahko vzporejamo z vidnim delom neke velike ledene gore. Druga skupina — prestopniki, ki jih niso odkrili — in katerih število ni znano — predstavlja njen skriti del. V neki anketi, ki so jo nedavno izvedli v ZDA, je precejšnje število mladin-cev, ki pripadajo družinam s srednjimi ali višjimi dohodki, priznalo, da so storili določene resnejše prestopke in da le-tim ni sledil sodni postopek. Se več; ankete,

izvedene v raznih področjih sveta, kažejo, da je število skritih prestopnikov — tistih, ki niso vključeni v statistike, mnogo večje, kakor so predhodno mislili in da je v tem številu proporc otrok iz družin, ki so finančno stabilne, v porastu.

»Miti dvajsetega stoletja«

Ena najbogatejših kolekcij mitov dvajsetega stoletja zadeva prestopništvu. Večina teh mitov je zelo škodljiva, ker navaja večje število ljudi, da verjame, da pozna več o tej stvari, kakor je res. Tu gre v glavnem za pretirano ohiapne koncepcije vzrokov prestopništva. Za mnoge ljudi je vzrok prestopništva prvenstveno kinematograf. Ti ljudje citirajo filme, ki menda glorificirajo zločin in navajajo k njemu. Vsekakor morejo imeti posamezni filmi provokativne posledice, toda težko bi jih mogli imeti za vzrok te ali one vrste delikventnih dejanj. Filmi, televizijski programi in stripi so bili često tema upravičenih kritik, toda zelo lahko je, in niti najmanj znanstveno ni, videti v tem edine vzroke prestopništva. Dejstvo namreč je, da je prestopniško obnašanje rezultat mnogo globljih vplivov in često tudi mnogo bolj subtilnih. Neki drugi, prav tako zelo razširjeni mit je, da nosijo odgovornost za prestopništvu pri mladoletnikih matere, ki so zaposlene izven doma. Ne da bi hoteli negirati pomen o vezi, ki obstaja med otrokom in materjo, moramo podčrtati, da ne obstajajo znanstveni dokazi, da bi odsotnost matere neizbežno imela med drugimi posledicami tudi posledico delikventnega obnašanja pri otroku. Prav tako se zelo često veruje, da »razbiti domovi« predstavljajo vzrok za večje število primerov prestopništva pri mladoletnikih. Toda niti tu ne obstajajo odgovarjajoči podatki, ki bi mogli opravičiti takšno stališče. Vsekakor, ko je enkrat prešel razvoj prvega otroštva, je otroku prav toliko potreben oče, kolikor tudi mati. Toda fizična prisotnost ni vse. Za otrokov razvoj je včasih celo bolje »porušeno ognjišče« kakor družina, v kateri vlada nesporazum in prepri.

Nekateri ljudje prihajajo do surovih sklepov, da so vsi mladi prestopniki neumni, če že ne zaostali in pojasnjujejo njihovo obnašanje s pomanjkanjem inteligence. Toda nikakršne gotove znanstvene informacije ne obstajajo, ki bi potrjevale, da je s prestopniškimi otroci ali mladino v resnici tako in da je ta mladina, v celoti, manj inteligentna od ostalih. Mnogi prestopniki so pokazali briljantne rezultate na testih, ki so bili prilagojeni njihovi sredini.

Po nekem drugem mitu dedujejo delikventi določene tendence, ki jim povzročajo neizbežno njihovo protidružbeno obnašanje. Znanstveniki so zavrgli to teorijo o »slabem semenu«: otroci ne morejo dedovati neke »neizbežno slabek narave«.

Po neki teoriji, ki je bila zelo moderna v Evropi, je povečanje števila prestopnikov rezultat dejstva, da gre tu za mladino, ki je med 1939. in 1945. letom doživela vojne strahote. Toda po detajlnih študijah, ki so jih napravili v Angliji, ti otroci — ki so sedaj mladi in odrasli ljudje — mislo dali niti več niti manj od nekega normalnega proporca mladih prestopnikov«.

Da bi lahko razumeli problem prestopništva, je treba vedeti, da prestopniki često delajo identična dejanja iz najrazličnejših razlogov in namenov. Isto dejanje more imeti različne funkcije pri različnih posameznikih.

Po Tokiu - Budimpešta

Prihodnje leto bo madžarska prestolnica prizorišče četrtega srečanja najboljših študentov in študentk — športnikov vsega sveta, ki se bodo na svoji olimpijadi — univerziadi — pomerili med seboj v borbi za najvišja mesta in seveda tudi za medalje.

Po Torinu, kjer je bila 1. 1959 prva letna univerziada, na kateri je sodelovalo 1500 študentov in študentk iz 30 držav in kjer so z velikim uspehom nastopili tudi Jugoslovani (vaterpolisti, atleti in plavalci so osvojili medalje), je v Sofiji 2 leti kasneje tekmovalo že več kot 2000 športnikov-študentov, ki so zastopali barve 33 držav.

Na zadnji univerziadi, ki je bila lani v Braziliji, v Porto Allegru, se je kljub veliki oddaljenosti zbralo 1500 študentov iz 29 držav.

Nedvomno ni pretirana napoved madžarskega organizacijskega komiteja, da se bo prihodnje leto (20. do 29. avgusta) v Budimpešti zbralo nič manj kot 2500 študentov in študentk-športnikov iz približno štirideset držav.

Organizator — študentska zveza Madžarske oziroma njen odbor za mednarodno športno dejavnost, ki je mnogo bolj delaven od našega, je sporočil, da računa z veliko udeležbo in da se ni bati, da ne bi kljub velikemu številu nastopajočih to veliko tekmovalce potekalo v redu.

Res je, da prihaja zima in z njo sezona zimskih športov in da zato letni športi počivajo. Toda do avgusta prihodnjega leta nas loči le še slabih 10 mesecev in naši odgovorni forumi (odbor za univerzitetni šport pri JOSFK) bi že lahko pričeli misliti na to, koga in koliko študentov in študentk naj bi naša država poslala prihodnje leto v Budimpešto. Treba bi bilo narediti širši izbor tekmovalcev za posamezne discipline, ki bodo na sporedu IV. letne univerziade. Te pa so: atletika, plavanje, skoki v vodo, vaterpolo, košarka, rokomet, tenis, sabljanje in telovadba. Razen seveda vaterpola bodo v vseh ostalih osmih športih tekmovali tako fantje kot tudi dekleta.

Ker vemo, da precej naših vrhunskih športnikov oziroma športnic študira na posameznih jugoslovanskih univerzah, nam ne bi smel biti problem poslati v Budimpešto močno jugoslovansko študentsko reprezentanco, ki naj bi naši državi zopet povrnila vsaj del ugleda, ki smo si ga z uspešnim nastopom pridobili pred 5 leti na prvi univerziadi v Torinu in ga žal potem skoraj popolnoma izgubili na naslednjih dveh v Bolgariji oziroma Braziliji.

T. Zajc

Novinci in šport

Na ljubljanski univerzi se že vrsto let pojavlja problem, kako vključiti novince v študentsko športno življenje. Pokazalo se je, da se študentje ob vpisu v prve letnike ali ne znajo vključiti v športno udejstvovanje ali pa zaradi težkih pogojev in dosedanjih mačehovskih odnosov do telesne vzgoje na univerzi menijo, da je šport študentu pri študiju le ovira.

Zveza študentskih športnih organizacij si zaradi tega prizadeva, da bi bile letošnje prireditve v okviru tedna novincev res uspešna propaganda za vključitev v športno življenje na univerzi. V ta namen so že sestavili podroben program, ki se od dosedanjega precej razlikuje in pomeni velik korak naprej pri popularizaciji študentskega športa. Pri sestavljanju programa je komisija vodila misel, naj bo letos tekmovalj manj, toda ta naj bi bila organizirana v smislu, da bodo študenti čutili, da je poleg študija tudi telesna vzgoja potrebna pri izgrajevanju sodobnega človeka.

V naslednjih 14 dneh bodo v okviru športnih društev po fakultetah najprej tekmovalja med letniki. Ta tekmovalja bodo v košarki, odbojki, rokometu in malem nogometu, vanje bodo vključeni tudi novinci. Po končanih fakultetnih tekmovaljih bo ZSOTK priredila tekmovalje v istih panogah za ekipe novincev vseh fakultet. Najuspešnejša fakulteta v vseh štirih disciplinah bo prejela lep prehodni pokal, posamezni zmagovalci pa diplome. Fakultetna tekmovalja se bodo po različnih možnostih fakultet odvijala na športnih igriščih Ljubljane, zaključna tekmovalja ZSOTK pa bodo na igriščih parka »Stanka Bloudka« v Tivoliju.

Da bodo letošnja tekmovalja v okviru prireditve za novince res uspešna, je ZSOTK sklenila tako organizacijsko kot finančno pomagati vsem športnim društvom oziroma športnim komisijam po fakultetah. Popoln uspeh pa je, za razliko od prejšnjih let, letos precej odvisen od aktivnosti športnih društev, saj je vključitev novincev prav v športno dogajanje na fakultetah osnovni in glavni namen teh prireditvev.

Obisk pri najboljšem športnem društvu

Zveza študentskih športnih organizacij za telesno kulturo je maja letos na svečani zadnji seji proglasila študentsko športno društvo medicinske fakultete kot najuspešnejše na univerzi v letu 1963/64 in mu podelila prehodno zastavico.

Pred dnevi smo srečali tovariša Vašo Pišota, študenta 3. letnika oddelka za splošno medicino, ki je bil že lani predsednik društva. Ker smo izvedeli, da ga bo sekretariat na skupščini predlagal ponovno za izvolitev, smo ga zaprosili za kratek razgovor.

»Kateri faktorji so bili odločilni in kakšen je bil program vašega dela, ki vam je prinesel uspeh?«

»Mislim, da ne pretiram, če trdim, da pri nas prehod iz dela v okviru športne komisije v delo športnega društva ni bil tako velik in je bil le logična posledica dobrega dela prejšnje komisije, ki je delala že v podobni organizacijski strukturi. Za uspeh je bilo tudi precej važno dobro sodelovanje z ZSOTK. V programu samem smo se v glavnem držali programov prejšnjih komisij, pri čemer smo posvetili največ pozornosti popularizaciji športa med študenti, saj je procent takšnih, ki se sploh ne ukvarjajo z nobeno vrsto rekreacije, še vedno porazno visok. Poglobili smo se tudi v vprašanje ženskega športa, vendar na žalost rezultati niso bili odraz prizadevanj. Uspelo nam

je le pritegniti v naš odbor oziroma sekretariat nekaj deklet, ki upamo, da bodo v letošnjem letu bolj uspele s popularizacijo športa med dekleti.«

»Kljub temu pa verjetno obstaja kakšna bistvena razlika med prejšnjim delom v komisiji in sedanjem v okviru športnega društva. Ali nam jo lahko zaupaš?«

»Mislim, da je bistvena razlika prav v tem, da je poudarek dela društva na množičnosti, medtem ko je komisija bila le pobudnik kvalitetnega športa. Ukvarjalo se je le s tekmovalji med letniki in fakultetami, ni pa si prizadevala k športu in telesni vzgoji pritegniti tudi tistih, ki niso sposobni nastopiti v ekipi letnika ali celo fakultete. Poleg tega pa nova oblika društva daje možnost, da za fakulteto nastopajo na tekmovaljih vsi športniki, tudi tisti, ki morda nastopajo za svoje klube, kar prej ni bilo mogoče. In še nekaj: v športnem društvu so pri nas vključeni tudi profesorji in asistenti in tako obstaja možnost, da se študenti srečamo z njimi ne samo v predavalnicah in na izpitih, ampak tudi na športnem polju.«

»Kakšno je bilo sodelovanje med društvom in komisijo za telesno kulturo pri fakultetni upravi?«

»Tudi tukaj bi lahko govorili o bistveni razliki med prejšnjim in sedanjim načinom. Sodelovanje obeh komisij je namreč na vseh drugih fakultetah kamen

spotike, pri nas pa sploh ni težav, kajti komisija nam je že ob ustanovitvi nudila tako organizacijsko kakor tudi materialno pomoč. Sedaj pa smo praktično eno telo, saj je predsednik komisije prof. dr. Bonač tudi član sekretariata športnega društva.«

»Kako bo z obvezno vadbo in programom dela v prihodnje?«

»Po hudi borbi smo uspeli in tako ima prvi letnik letos prvič obvezno vadbo. To bo v veliki meri rešilo problem novincev, ki bodo lahko uvideli, da lahko tudi šport in telesna vzgoja uspešno povezujejo s študijem. V programu se bomo v glavnem držali starega, ker je bil uspešen. Kot novost bomo pričeli s popularizacijo orientacijskega športa, poleg tega pa bomo prirajali tudi tekmovalja z ostalimi medicinskimi fakultetami po Jugoslaviji.«

»Na koncu še vprašanje, ki ni v ozki povezavi z vašim društvom. Kaj meniš o našem kvalitetnem športu?«

»Prepričan sem, da dokler ne bo solidne kvalitetne osnove po šolah, klubih, društvih in fakultetah, tako dolgo bomo kot doslej imeli le nekaj kvalitetnejših posameznikov, ki se pojavljajo vsakih 20 let, katerih zvezda pa hitro ugasne. Mislim, da so zadnji neuspehi naših vrhunskih športnikov ponoven dokaz, da nekaj v našem kvalitetnem športu ni v redu in da bo treba krepko zavihati rokave.

S. Rutar

Mednarodni študentski šport

Od 31. decembra letos do 6. januarja 1965 bo v Madridu II. svetovno študentsko prvenstvo v rokometu. Organizator pričakuje udeležbo velikega števila držav, saj je že na prvem prvenstvu januarja 1963 na Svedskem nastopilo 8 reprezentanc.

Prihodnja zimska Univerziada (zadnja je bila februarja letos v Spindlerovih Mlinih v ČSSR, bo v Spaniji in to v La Molini v Pirenejih. Termin še ni točno določen, vendar je najverjetneje, da bo to februarja 1966.

Šport in medicina

Olimpijske igre so se pravkar končale. Videli, oziroma brali ste lahko o celi vrsti novih svetovnih in olimpijskih rekordov in nemajhno število le-teh so svetovni športni strokovnjaki označili za fantastične dosežke. Milimetri in stotinke sekund že odločajo o tem, kdo je boljši; in vedno treje, vedno višje, vedno dalje in vedno bolj dovršeno, to so današnje devize, ki veljajo v športu.

Za nenehno naraščajoče uspehe v najrazličnejših športnih panogah pa se morajo športniki zahvaliti tudi znanosti in to predvsem — medicini.

Število športnih zdravnikov raste iz dneva v dan, med seboj si izmenjujejo izkušnje in na mednarodnih kongresih v govorih posameznih zdravnikov-strokovnjakov za športno medicino ni redko slišati o proučevanju pogojev, ki so bistveni za izboljšanje športnih dosežkov. Pomembno je proučevanje športnikove psihologije, nadvse pomembne pa so tudi redne preiskave in kontrola organov vrhunskih športnikov.

Športni zdravniki se z vso silo borijo in skušajo preprečiti nevarnost vpliva dopinga v nekaterih športih (kolesarstvo, nogomet itd.). Športna medicina ostro obsoja take »pripomočke«, po drugi strani pa nima nič proti oziroma celo priporoča uspešne in neškodljive snovi kot so grozdni sladkor, vitamini in podobno.

Tesno s športno medicino v zvezi so metode treninga po znanstvenih izkušnjah, ki so doprinesle k izboljšanju vrhunskih dosežkov v športu, ki so danes že v mnogih panogah taki, kakršnih si še pred nekaj leti nismo mogli realno zamisliti.

Sportni zdravniki tudi vedno bolj skrbijo za zdravje ljudi, ki so zaposleni v industriji ali kje drugje. Pomembno je, da si delavci v odmoru med delom za kratek čas razbremenijo telo in s tem živijo krvni obtok. Šport je zelo pomemben kot nadomestilo za potrebno gibanje. Vse to so problemi in spoznanja, ki jih še do nedavna ni bilo in ki postavljajo danes pred športne zdravnike pomembne in odgovorne naloge.

Sportni zdravniki morajo skrbeti tudi za redno telesno vadbo v nižjih, srednjih kakor tudi visokih šolah in pravilno usmerjati učitelje oziroma predavatelje telesne vzgoje.

V današnjem hitrem tempu življenja ima telesna vzgoja čedalje večji pomen in v tesni zvezi z njo so strokovnjaki na polju medicinske znanosti — športni zdravniki, kajti oni pač najbolj vedo, kajne so njihove posledice nezadostnega gibanja mladih ljudi.

T. Z.

Jugoslovanska košarkarska reprezentanca v Tokiu ni ponovila svojega uspeha z zadnjega svetovnega prvenstva v Braziliji. Reprezentantje so prikazali dobro igro le na trenutke. Vodstvo naše reprezentance (zveznemu kapetanu A. Nikoliću) pa sedaj očitajo, da je »pozabil« doma nekatere odlične košarkarje, kot Bassina (na sliki s članom moštva All Stars Robertsonom), Potočnika in morda še katerega. V Mehiki, na 19. olimpiadi, bo naša reprezentanca nedvomno precej spremenjena

Miroslav Cerar je bil v Tokiu naš najuspešnejši športnik in kot nosilec dveh medalj tudi med najboljšimi tekmovalci XVIII. olimpijskih iger.

Do Mexico Cityja so še štiri leta, toda prepričani smo, da Miro še ni rekel zadnje besede in da bo v Mehiki leta 1968 še vedno med najboljšimi.

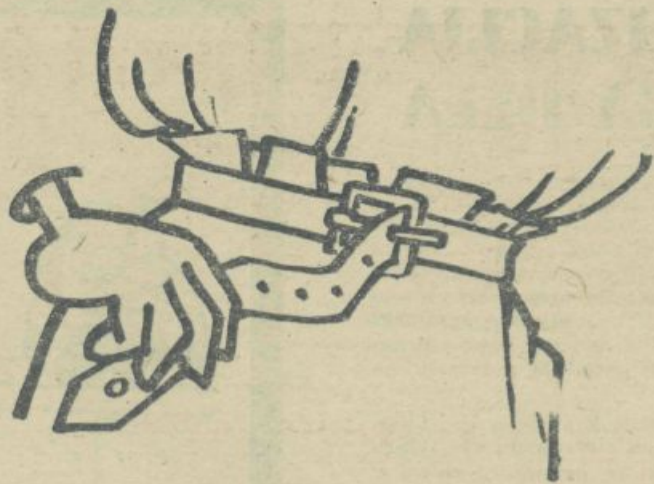
Iz Tokia pozdravljate bralce
"Tribune"
"Cesar Cerar"

Naš turizem

Po vseh šolah, verificiranih in neverificiranih, že pišejo učenci naloge o jeseni. Listje odpada, kot odpadajo sefi vlad v Saigonu. Turističnih delavcev in plačanih ljubimcev ob Jadranu se prijemlje jesenska melanholija. Odhajajo njihove plavalase Helge, Brunhilde, Karin, Brigitte in s seboj odnašajo vonj po parfumu, marke, dolarje in krone. In seveda prijetne spomine na Indijo Koromandijo ob Jadranskem morju. Ne vem, zakaj nekateri naši ljudje nergajo, ko pa vendar živimo v Indiji Koromandiji. Mar ne objavljajo naši časopisi poročil o nesrečnih Američanih, ki so ubožci, v svoji naivnosti mislili, da bodo pri nas lahko napravili ves svoj denar, pa ga reveži zaradi nizkih cen niso mogli. Zakaj se razburjate ljudje? Če stric Sam ali stric Herman rečeta, da so cene gostinskih uslug itd. predrizke, jih bomo seveda zvišali, saj se tuji turisti gotovo bolje spoznajo na te stvari. Bodimo svetovljani in glejmo na naše cene z očmi Nemca ali Američana. V tem je vsa umetnost Indije Koromandije. In tako drug v drugem vidimo srečneže: Nemci vidijo Indijo Koromandijo v Jadranu in v naših pečeh piškah, mi pa v njihovem volkswagen. Pri vsem tem pa pozabljamo, da so njihovi obiski pri nas druga okupacija. Ker gre za devize, omogočamo tem ljudem, da pri nas obujajo spomine na našo in svojo slavno preteklost. Tako bolj in bolj postajamo uslužnostni servis drugih narodov. Postajamo država natakarev, ne pa turistična dežela. In če si bodo tuji turisti zaželeli, bomo prestavili Triglav k Dubrovniku. Naša gostoljubnost že presega normalne meje. Podobni smo gospodarju, ki strada, da bi bil tujec sit. Vsak gospodar bi naredil tako, da bi bila oba sita: sam in tujec.

Turistični delavci bi radi v sezoni spremenili našo deželo v nekakšno mednarodno državo brez določene narodnosti. Če bi bilo po njihovem, bi počasi odpravili (seveda samo v sezoni) vse napise v jugoslovanskih jezikih, preimenovali bi naše kraje po okusu tujih gostov, popevkarji v obmorskih zabaviščih bi peli samo tuje popevke (kaj ne delajo tega tudi že sedaj?), restavracije bi imele tuje jedilnike, za sladkosnedne goste bi uvažali smokve iz Italije, vino iz Francije, za ljubitelje željne švedinje in Nemke pa bi najeli španske ljubimce. Potem bi vzeli kredite pri Narodni banki in si od Angležev za angleške turiste izposodili Buckinghamsko palačo, od Parižanov za francoske goste Notredamsko cerkev, Köln pa bi posodil za svoje turistične rojake katedralo. Seveda ne smemo pozabiti na Avstrije. Ti bi pri nas našli cerkev svetega Stefana. S tem pa bi Indija Koromandija ob Jadranskem morju izgubljala svojo barvitost in tudi tuje turiste. Saj ne hodijo Dunajčani na Bled zato, da bi jedli dunajski zrezek, ne, želijo si kranjske klobase z zeljem. Raje ohranimo svoj nacionalni ponos in pečimo različne in čevapčiče! Kuhajmo tudi kranjske klobase z zeljem.

Peter Baloh

Naš prispevek za dan varčevanja

BIROKRACIJA

Birokracija je verjetno kvaliteten uvozni produkt, ker ne verjamem, da bi mi bili zmožni izdelati kaj tako kvalitetnega in neumičljivega. Poleg njenih mnogih slabosti je nesreča tudi njena nalezljivost, ki močno spominja na podobne simptome gospodarske kriminala.

Ime produkta je prav tako uvoznega izvora, sestavljeno pa je iz besede biro, ki jo verjetno vsak Jugoslovian predobro pozna ter besede kraljati, kar v žargonu pomeni »lepo pisati«.

Iz tega sledi, da imamo lahko za birokrate vse tiste, ki trošijo svojo energijo s tem, da v delovnem času pišejo pisma, rešujejo križanke in še kaj, seveda vse v smislu modificiranega socialističnega načela: »vsi zanič, eden za vse.«

Prvič sem to stvar spoznal, ko je moj stric, doma nekje iz okolice, prišel v mesto, da nekaj uredi. Ves dan je tekal naokoli, izpolnjeval formularje, kupal obleke in vse podobno, kar k taki stvari sodi in zvečer, ker ni mogel vse v enem dnevu urediti, prišel k nam spat.

»Ta birokracija me bo nekega dne spravila v grob,« je ves čas ponavljal ves besen, pridružil pa se mu je tudi oče, ki je tistega večera moral spati na tleh, a njegovih monologov zaradi bontona raje ne bi opisoval.

Ko je stric naslednjega dne odhajal, mi je zaupno šepnil:

»Ej sine, dal bi ti kakšnega jurja, toda saj veš, taksa, formularji... tako sem brez dinarja!«

Takrat se je birokracija zamerila tudi meni.

Nekega dne sem moral po podobnih opravkih tudi jaz. Postavil sem se pred linico. Čakam, čakam, za menoj pa cela

vrsta ljudi. Tam onstran administrativne prepreke pa vse tiho. Pogledam na uro, pozno je že, imam še važen sestanek...

Končno se pojavi bela ročica in mi vzame iz rok tisti kup formularjev. Oddahnem se, tedaj pa se roka znova pojavi.

»Potrdilo o rojstvu?«

Razburim se: »Hudiča, ali mi ne verjamete, da sem rojen? Mudi se mi!«

»Tovariš, mi tukaj delamo...«

»Prekleta koza birokratska,« izdavam...

(Tistih sedem jurjev za žalitev časti sem že prebolel.)

Pred dnevi sem bil na eni izmed fakultet. Hotel sem dvigniti le neke dokumente, čisto normalne in družbi nenevarne dokumente. In glej čudo! tista ženska je brez jeze segla po eni izmed zajetnih map in začela iskati. Preišče eno do polovice, nato pa seže po drugi. Da, končno. Vse zabriše vstran in jezno zamomlja: »Pridite drugič, zdaj se mi ne LJUBI!«

»O ti babše preklete,« si mislim, »le zakaj poširaš naša družbena sredstva, ti hudiča, birokratski...«

Toda zadržim se, le roka mi čudno trepeče, verjetno ob misli na njeno drobovje.

In tako ostajam sam, zapuščen v borbi proti ljudskemu sovražniku številka ena. Edina sreča je, da se mi je pridružil brat. Sicer je tipičen primer birokrata že zato, ker mu moram praviti »gospoda,« toda naj mu bo že zato, ker se je spreobrnil. Pravi, da črne kave več ne more videti in da se mu ob pogledu na kakšen formular kar obrača želodec...

Bog mu odpusti grehe, ne vem le, kako more delati proti državi...

O. Horn

PRAVICI JE ZADOŠČENO

Sosedov Milko je prav priden fantek. Večkrat je voljan, da mi steče po kakšno drobnarijo v trgovino, po časopis, včasih mi celo pomaga pri delu na vrtu. Sprva je vse opravil popolnoma zastonj, kasneje pa sem ga sam razvabil. Po opravljenem delu sem mu ponudil žvečilni gumi, pomarančo in podobne stvari, take pač, ki so kratkoblaknikom pri srcu.

Opazil sem, da je njegova vnema neverjetno narasla, potem ko sem mu obljubil, da mu bom, če mi bo do konca meseca pomagal pri pospravljanju ozimnice, zlaganju drv in urejevanju vrta, kupil dragoceno darilo ali pa mu bom dal za nagrado kar denar in si bo potem še sam kupil z njim, kar si bo pač želel. Nisem si belil glave, od kod bom denar vzel. Doma mi ga gotovo ne bodo primaknili, saj menijo, da bi vse lahko opravil brez pomoči.

Hotel sem izgubiti čim manj časa z »jesenjo v naši hiši« in zato nisem štedil z obljubami. Pismene pogodbe nisva sklenila, če pa se bo pobalil kaj usajal, mu bom že pokazal, saj je še pravi smrkavec in ga bom brez težav užgal.

Pripeljali so krompir, jabolka, premog in drva. Kar hitro sva bila z vsem gotova. Meni se je mudilo v mesto, malčku pa so najbrž pred očmi migljali obljubljeni stotaki, ko je ves zadihani hitel pobirati polena.

Kar naenkrat je bil prvi naokrog. Svoje dinarje sem imel hitro razporejene: menza, mesečna vozovnica, obroček za knjige, par čevljev, nekaj za vsak dan sproti in konec. Morda bi res lahko odštel vrlemu pomagaču nekaj stotakov, saj bi mu gotovo napravili veliko veselja. Vendar sem se odločil, da mu ne dam nič. Mo-

je potrebe so bile večje in bolj upravičene.

Naslednji dan me je že čakal pred hišo, ko sem prihajal domov. Dejal mi je, če mu lahko dam zdaj tisti prisluženi in obljubljeni denar, da gredo s šolo na izlet in ga zato nujno rabi, brez njega sploh ne more iti.

»Boš tiho, mulo! Nimam več denarja, da bi ga tebi dajal. Ta mesec sem ga premalo dobil. Kaj pa potem, če si mi pomagaj. Saj ni bilo tako težko, a?«

»Ja, pa si mi obljubil. Saj si takrat vedel, da mi boš moral dati, ko si mi že obljubil.«

»Kaj pa potem, zakaj si mi pa verjel?«
»Aha, tak si, bara-a-a-ba, lažniva!« je še zavpil in že glasno zavekal: »e-e-e-uee«, ker sem mu cno primazal, da sem se ga odkrižal.

Hudiča, še je pravica na tem svetu!

Na nagradnem natečaju sem brez zveze staknil petdeset tisočakov. Zaželel sem si potovanja v inozemstvo. Sorodniki so mi vsi raztreseni znotraj okvirov SFRJ, zato sem navezan na lastna devizna sredstva, kolikor jih pač pripada skoraj vsakemu državljanu v enem letu. Spomnil sem se, da je bilo spomladi v časopisu obljubljeno, da bodo to skromno vsoto povečali na 30, če ne kar na 35 dolarjev. Ves vesel sem vložil prošnjo za potni list, vize in se že vnaprej veselil, da bom kot človek in kot državljan SFRJ potoval v zamejstvo. S potnim listom sem se odpravil v banko po devize.

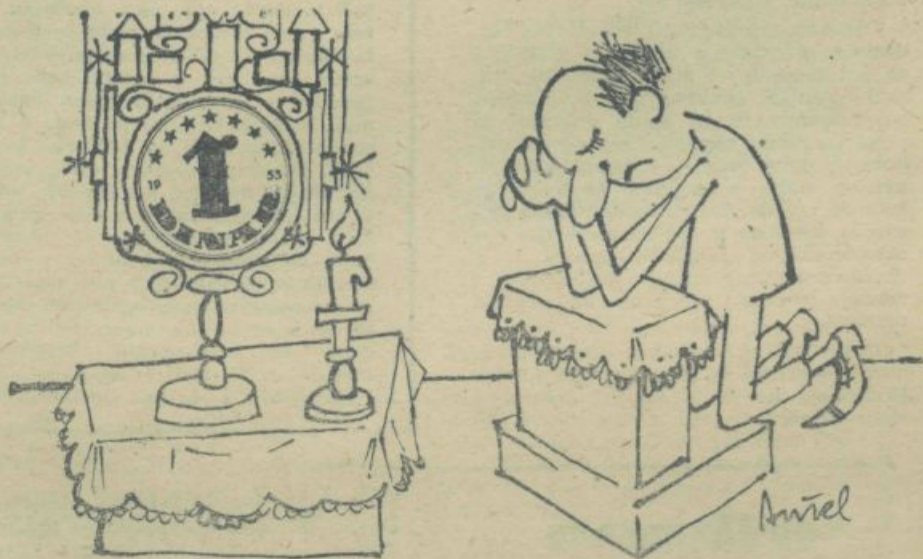
»Ue-e-e-uee«, sem zajokal, ko mi je blagajnik naštel le 12.500 lir za 15.150 dinarjev.

Doma sem vrzel potni list v kot, še enkrat natančno prebral Delo z dne

24. februarja 1964 na strani 2, ga zmečkal in zagnal v peč. Pritaknil sem vžgalico in imel vsaj eno korist od takega govornja in pisanja, namreč pogrel sem se malo.

Devize sem prodal na črno za 19.200 dinarjev, plačal svoj dolg Milku in še mi je ostalo za poplakniti jezo.

PRED PRVIM...

— LJUBI BOGEC, TI NAM GREHE ODPUSTI, TVOJE IME CEDALJE VEČKRAT OSKRUNJAMO PRI MESARJU, NA TRGU, V INOZEMSTVU... USMILI SE NAS!

DOSLEDNOST — Televizijski komentatorji so med prenašanjem olimpijskih tekmovanj večkrat navajali znani Coubertinov stavek o pomembnosti sodelovanja pri olimpijskem merjeju moči. Se v isti sapi pa so strogo ocenjevali nastopajoče športnike, v glavnem le po »kovinasti« veljavi.

PONIZNA PROSNJA — »Podpisani Jožek Polžek prosim v imenu večletnih absolventov in v svojem lastnem imenu, fakultetne uprave ostalih osmih ljubljanskih fakultet, naj ne sledijo vzgladu ekonomske fakultete pri »obdavčenju« izpitnih prijavitelj za kandidate naše baže. Imam družino.«

URO DOL — Nekega »neangažiranega« študenta so vprašali za sodbo o novi slovenski televizijski igri Tangente. »Vsekakor menim«, je dejal, »da pod tuš ne hodimo z uro — na roki.« — Drugih bistvenih pripomb ni imel.

KAR V EN KOS — Ena od študijskih grup pri univerzitetnem odboru se je spomladi ukvarjala tudi z razglabljanjem o fakultetnih statutih. V Beograd so poslali zahtevo po avtenični razlagi, kdo vse spada v »delovno skupnost na fakulteti«. Sporočili so jim, da njihovo zahtevo proučuje komisija za prošnje in pritožbe.

BORBA PROTI ALKOHOLIZMU — Ob sobotah je med plesom žejnim in lačnim gostom na voljo točilna miza v kavarni. Naselja. Z brezglavo in počasno postrežbo odlično skrbijo za to, da se ga fantje in dekleta ne bi preveč nabrali. Če odštejemo jezo zmernežev lahko to obliko boja proti alkoholizmu samo pozdravimo. Namen posvečuje sredstva!

POPLAVA V TEMI — Voda je vdrla v »spodnje« prostore menze v Naselju že v soboto zvečer. Poplavo so zagrešili obiskovalci, ki so se v nujni in popolni temi stisnili kar k stenam. Naravnost krasen rezultat električne stiske in akademske vzgoje...

VELIKE BESEDE — Takrat, ko so bili športniki in funkcionarji, nad katerimi smo bili na olimpiadi razočarani, še daleč so bili časopisi in RTV polni graje na njihov račun. Vajeni podobne ihte v našem »navadnem« življenju se bojimo, da jim bodo po povratku pozabili stopiti na prste.

PREDLOG TELEVIZIJI — Ob množici quiz oddaj in nagradnih žrebanj, katerim smo priče na malem ekranu, predlagamo, da pričnete iz predavalnic ljubljanskih fakultet prenašati tudi — izpite. Za uspešne tekmovalce lahko pripravite le skromne nagrade: od 2 do 5 točk — v indeks.

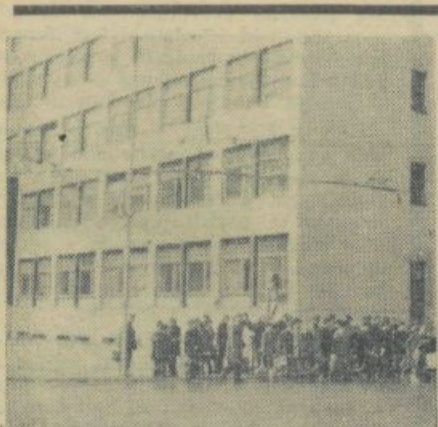
UMESTEN PREDLOG — V eni od osnovnih organizacij ZK je v razpravi o spremembah v statutu Zveze komunistov nekdo dejal: »Predlagam, da se v naši organizaciji za spremembo od prakse v preteklosti, v bodoče držimo določil statuta.« Čeprav jih je s tem pozval k aktivnosti v družbenem življenju, so ga ostali skoraj kaznovali — zaradi neresnosti.

VEČJA DECENTRALIZACIJA IDEJNO - VZGOJNEGA DELA

V prostorih UO je bil v torek sestanek ideoloških referentov, ki naj bi se ga udeležili predstavniki vseh fakultet. Zal se je tudi tokrat pokazalo, da na posameznih fakultetah kažejo premalo zanimanja za idejno-vzgojno delo. Sestanka so se namreč udeležili le predstavniki petih fakultetnih odborov. Namen sestanka je bil, da prikaže program ideoloških komisij in v osnovi konkretizira načrt dela tribune Čas in svet. Izkazalo se je, da fakultetni odbori še nimajo jasno izdelanih programov za delo, niti se niso mogli zediniti o programski koncepciji Časa in sveta. Posebno so se pokazale razlike pri razpravi, kakšno naj bi bilo razmerje med delom svobodnih kateder in osrednjo univerzitetno tribuno.

Delitev dela naj bi se izvedla tako, da bi posamezna kvaliteta in za vso študentsko javnost zanimiva predavanja, ki jih trenutno sicer planirajo fakultetne komisije, prenesla pred širši avditorij, ki naj bi se še naprej zbiral v Studentskem naselju. Glede na to, da je lanski programski svet Časa in sveta razpadel, se je izoblikovalo mnenje, naj bi se v letošnjem letu pri formiranju programa več upoštevalo mnenje študentov samih in bi univerzitetni odbor prevzel predvsem vlogo koordinatorja. Težnje za večjo družbeno angažiranostjo študentov, ki so se pokazale v preteklem letu, naj bi letos našle možnost, da se ostvarijo na najbolj demokratičen način.

Zanimivo pa je, da so na filozofski fakulteti preimenovali ideološko komisijo pri FO v iniciativni odbor za ideološko delo. Pravijo, da je stari naziv v novih pogojih dela postal preveč nepopularen; je pa dokaz, da tudi v zvezo študentov vedno bolj prodira demokratizacija dela. Resnica pa je, da tudi metode in obseg dela po zastavljenemu programu počasi povsod preraščajo stari naziv.

Pred dnevi smo obiskali fakultetni odbor na filozofski fakulteti. Prišli smo nekoliko pred dvanajsto uro in sprejeli so nas hodniki, na katerih je vladala smrtna tišina. Nekdo je rekel: »Zdi se mi, kakor da sem v gimnaziji.« Toda, ko je bila ura dvanajst, so se odprla vrata in po hodnikih je nastal pravi vrvež in direndaj. Eni so hiteli domov, drugi zopet na kosilo, zdelo se mi je, da prav nihče ni izgubljal časa. Naš posnetek kaže še zadnjo skupino filozofov, ki jim je semafor prekrizal račune.

NEPOTREBNA DISKONTI- NUITETA

Letne konference Zveze študentov so že nekaj let nazaj v spomladanskem času.

Vendar tudi letos opažamo velik premor v aktivnosti ZS. Fakultetni odbori se sestajajo šele v sredini oktobra in še takrat posamezne komisije nimajo izdelanih programov. Tako se prve fakultetne akcije začne šele konec oktobra. Res je sicer, da se prvi mesec navadno rešuje socialno ekonomska problematika; zanemarili pa smo že priložnost, da bi izkoristili ugodno vzdušje, ki je nastalo konec lanskega leta in želja za spremljanje aktualnih družbenih dogodkov je izgubila ob nedelavnosti in neažurnosti fakultetnih odborov ZS že precej ostrine. Zdi se celo, da se novi fakultetni odbori letos ne upajo spuščati na »spolzka tla«, posebno na področju idejno vzgojnega dela.

Osnovno zapažanje je, da se delo študentske organizacije zreducira praktično na pet mesecev — stara fakultetna vodstva spomladi navadno čim bolj pohite s konferenco, da se rešijo dolžnosti in potem navadno ves maj delo novega odbora ne more zaživeti. V jeseni pa se situacija ponovi v oktobru. In to se je letos že zgodilo. Zaradi nezaključnih vpisov na fakultete in nedelavnosti spet ves oktober nismo zabeležili nobene večje družbeno-politične akcije ZS, seveda z izjemo reševanja socialno ekonomskih problemov.

Čas je, da se študentska vodstva zavedo odgovornosti, ki jim jo nalagajo ostali študentje s tem, da jih izvolijo in da opravičijo zaupanje. I. M.

POMEMBNO ZA ŠTUDENTA — HONORARCA

Po daljših pripravah namerava vodstvo študentskega servisa s 1. novembrom tega leta spremeniti način poslovanja servisa. Ker gre za nekatere bistvene spremembe v poslovanju, želimo pred samo reorganizacijo opozoriti na njih. To bo organizatorju olajšalo delo, vsem študentom pa večje zadovoljstvo brez presenečenj, razočaranj in ostrih besed.

1. IZKAZNICA

Z njo bomo odpravili nevšečnosti, ki jih je imel študent, ko je pri registraciji računov moral pokazati indeks ali pri blagajni osebno izkaznico. Tako bo izkaznica edini dokument, s katero študent dokaže, da ima pravico zaposlovanja preko študentskega servisa. Izkaznica bo veljala za eno šolsko leto. Po dobi enega leta se bo lahko podaljšala. Izkaznica bo veljala le, če bo na njej fotografija. Še posebno opozarjamo vse študente da bodo lahko dobili izkaznico že pred 1. novembrom. Za izdajo le-te je potrebno potrdilo o vpisu ali indeks in ena fotografija.

2. NAPOTNICA ZA DELO Z OBRACUNOM

Je edini dokument, ki kroži med servisom in gospodarsko organizacijo. Z napotnico bo študent dokazal, da ga servis resnično pošilja na delo. Podjetje ali ustanova po izvršenem delu na njem napravi obračun, ki ga po pošti pošlje servisu ali pa jo prinese študent sam. Le na osnovi takega obračuna bo servis izdal fakturo. Napotnica bo veljala tudi za tiste študente, ki si sami iščejo honorarne zaposlitve in nameravajo svoje dohodke registrirati pri servisu (to je važno zaradi enotnega obračuna). Če študent, ki je že dobil napotnico, ne prevzame dela, jo mora vrniti v roku treh dni. Če je ne vrne, avtomatično izgubi pravico zaposlovanja in registriranja računov pri servisu.

3. POOBLASTILA ZA DVIG HONORARJEV

Zaradi večje sigurnosti pred zlorabo dosedanjega položaja, ko je lahko vsak za vsakogar dvignil honorar, če je imel napisano pooblastilo, bo moral s 1. novembrom 1964 vsak študent osebno dvigniti honorar. Le v izrednih primerih se mu izplača honorar tudi na pooblastilo, za kar pa bo moral prosilec predhodno vložiti prošnjo na upravni odbor študentskega servisa. Ljubljana, 14. oktobra 1964

Upravni odbor študentskega servisa

СТУДЕНТСКИ ЗБОР

SKOPJE: Pred dnevi je v glavno mesto Makedonije dopotoval folklorni ansambel študentskega doma kulture v Sofiji. Bolgarski študenti, ki so gosti študentskega ansambla narodnih pesmi in iger »Mirče Aceva« bodo ostali v Makedoniji 14 dni in priredili koncerte v Skopju, Ohridu in Bitolju.

INDEX

NOVI SAD: Fakultetni odbor Zveze študentov na medicinski fakulteti si prizadeva pritegniti čim več študentov v družbeno-politično dogajanje na fakulteti. Zaradi tega so z letošnjim letom uvedli novost, da bodo imeli pred fakultetno skupščino posamezni letniki svoje skupščine, na katerih bodo razpravljali o vseh najvažnejših problemih, izvoljeni delegati pa bodo o teh zaključkih govorili na fakultetni skupščini. Posebno pozornost bodo posvetili analizi uspehov pri izpitnih rokih in pri letošnjih vpisih v višje letnike. Ze v mesecu novembru pa bo v Novem Sadu medfakultetna konferenca medicinskih in stomatoloških fakultet. Glavni del razprave bodo udeleženci posvetili nazivom po končanem študiju medicine in stomatologije. Prevladuje mnenje, da je skrajni čas, da se vprašanje diplom premakne z mrtve točke.

Studentski list

ZAGREB: Znameniti francoski sociolog Georges Friedman se je prejšnji teden zadrževal v Zagrebu. Našim bralcem je predvsem znan po treh znamenitih delih, ki so prevedena v naš jezik: Razmrvljeno delo, Kam gre delo ljudi in Problemi človeka v industrijskem strojništvu. Predavanji, ki jih je imel za študente na visoki politični šoli in filozofski fakulteti, sta ozko povezani z njegovim tretjim delom. Govoril je o problemih avtomatizma in o uvajanju avtomatizacije v kapitalizem in socializem. Sam uporablja specifičen izraz avtomacija, katero po njegovem mnenju sestavlja: 1. integracija cele vrste delavnic, ki so delale v različnem času in v različnih mestih, 2. potek raznih procesov proizvodnje s pomočjo avtomatov, 3. elektronski stroji.

SPLIT: Pretekli teden se je v Splitu pričel seminar zgodovinarjev SR Hrvatske, na katerem sodeluje okoli 160 profesorjev in učiteljev zgodovine iz vse republike, poleg teh pa seminarju prisostvuje tudi manjše število študentov. Cilj seminarja je, da podrobneje predela dogodke iz NOB, da bi mladi generaciji čim verneje prikazali našo novejšo zgodovino, ker so ugotovili, da v ta del pouka zgodovine še na relativno nizkem nivoju. Seminar bo predvidoma trajal deset dni.

KONČNO SPREJEMNI CENTER

V Ljubljani je že vrsto let potreba po sprejemnem centru, ki bo namenjen vsej mladini. To pomanjkljivost posebno čutimo študentje, saj moramo vedno znova in znova odklanjati ponudbe o zamenjavi obiskov študentov iz drugih univerzitetnih centrov, ker svojih gostov nimamo kje prenočiti. Počitniška zveza se že 11 let trudi, da bi dobila sredstva in lokacijo za ta nujno potrebni objekt. No, verjetno bi lahko čakali še naslednjih 10 let, če ne bi bila Ljubljana organizator svetovnega prvenstva v hokeju na ledu. V Studentskem naselju so namreč že pričeli z gradnjo objektov, kjer bodo v času prvenstva stanovali udeleženci te največje športne prireditve v Ljubljani. Izvedeli smo, da se bodo v nove zgradbe po končanem prvenstvu preselili študenti iz Akademskega kolegija in tako bo končno približno čez dve leti Akademski kolegij preurejen v sprejemni center Počitniške zveze. Ta bo namenjen vsej mladini, ki bo za daljši ali krajši čas obiskala Ljubljano. Izvršni odbor Počitniške zveze Slovenije je z rešitvijo zelo zadovoljen, saj bo lahko dom zaradi menze, ki je v sami stavbi, lahko nudil gostom celotno oskrbo, del prostorov pa bodo preuredili v klubske prostore z bifejem in čitalnico. V sami zgradbi naj bi bil tudi sedež mladinske turistične poslovalnice in servis za izposojanje opreme.

Nov sprejemni dom v Ljubljani, katerega kapaciteta bo približno 200 postelj, bi bil velik korak naprej pri razvoju mladinskega turizma, od merodajnih zato pričakujemo, da bodo pri nadaljnji realizaciji vsestransko pomagali. Ne smemo pozabiti, da je nov sprejemni center v Ljubljani v sedemletnem perspektivnem načrtu okraja in republike. S. Rutar

NOVOSTI IZ CTK

- VAŽNEJŠE REVIE IZ STROJNISTVA — (R s številko je signatura)
- R 3491 Bulletin Oerlikon, Zürich
 - R 3780 Energie fluide et lubrification, Paris
 - R 2856 Escher Wyss Mitteilungen, Zürich
 - R 2760 Hydraulics & Pneumatics, Cleveland
 - R 3858 International Power Equipment News, Morden (Surrey)
 - R 3400 Machine, Milano
 - R 632 Machinery, London
 - R 3660 Maschinenbau und Fertigungstechnik der UdSSR, Aachen
 - R 3016 Mécanique — Electricité, Paris
 - R 3589 Mechanik, Warszawa
 - R 3651 Oelhydraulik u. Pneumatik, Wiesbaden
 - R 2958 La Pratique des industries mécaniques, Paris
 - R 3002 Revue d'Electricité & de mécanique, Paris
 - R 3036 Revue technique Sulzer, Winterthur
 - R 2990 Schweizer Technik, Lausanne
 - R 3603 Strojnírenská výroba, Praha
 - R 3604 Strojnírenství, Praha
 - R 3557 Technik u. Betrieb, Wien
 - R 3126 Technique Suisse, Lausanne
 - R 2767 Technische Rundschau Sulzer, Winterthur
 - R 476 Wear — Usure — Verschleiss, Amsterdam
 - R 3764 Wissenschaftliche Zeitschrift der Hochschule für Schwermaschinenbau Magdeburg Magdeburg
 - R 3168 Zeitschrift für wirtschaftliche Fertigung (ZWF), Stuttgart